

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 195. szám
1940. augusztus 30., péntek

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

Németország és Olaszország a jóakaratu tanácsadó szerepét vállalta a bécsi megbeszélések során

Róma és Berlin békésen kívánja megteremteni a Dunamedencében az új egyensúlyi helyzetet — A tengelyhatalmak feltétlen érdeke, hogy a két meghívott ország a kisebbségi kérdések tekintetében is megtalálja a megoldást.

A Balkán nyugalmanak megőrzése

Róma, Olasz illetékes körök megállapítják, hogy a bécsi diplomáciai összejövetelen jelen lévő olasz és német külügyminiszterek gondosan megvizsgálják azokat a különbségeket, amelyek a turnuseverini konferencián ebben a kényes kérdésben felmerülhettek. Németországnak csakugy mint Olaszországnak feltétlen érdeke, hogy a szóbanforgó országok a kisebbségi kérdések tekintetében is megtalálják a megoldást, hogy megőrizték a Balkán békéjét. Sem Olaszország, sem Németország nem intervénál és távo-ról sem alkalmaz semmiféle

pressziót a közvetlen román-magyar tárgyalásokon. Am a tengelyhatalmak lelkiismeretük és Európa iránti felelősségük tudatában nem maradhatnak távol és passzivek ennek a problémának taglalásánál. — hogy azt esetleg mások kihasználhassák. Olaszország és Németország békésen kívánja a Dunamedencében az új egyensúlyi helyzetet megteremteni, mert e nélkül a béke nem lehetséges és jóakaratu baráti tanácsadó szerepet kívánnak vállalni. Ezzel bizonyítja a két tengelyhatalom ezuttal újlag azt az építő szellemet, amely őket áthatja.

A meghívott külügyminiszterek megérkezése

Bécs MANOILESCU Mihai külügyminiszter tizenhárom tagú kíséretével, ma reggel megérkezett Bécsbe, hogy résztvegyen a tanácskozásokon. Az állomáson RIBBENTROP német birodalmi külügyminiszter, valamint BALDUR VON SCHIRACH körzetvezető és a párt főmértóságai fogadták a vendégeket akik elléptek a díszszázad előtt, majd a Grand Hotelben lévő szállásukra hajtottak.

Különben a bécsi tanácskozásokra utazott Manoilescu román külügyminisztert és kíséretét szállító különvonat csütörtök hajnali 3 óra 40 perckor jutott be az aradi állomásra. A több vagonból álló különvonat rövid ideig tartózkodott az aradi pályaudvaron, majd Bécs felé folytatta útját.

Budapest, CSAKY István gróf magyar külügyminiszter szerdán pontban éltékor indult el különvonaton az Ostmark fővárosába. Kíséretében voltak: TELEKI Pál gróf magyar miniszterelnök, mint megfigyelő valamint a bizottság tagjaként HÖRY András meghatalmazott miniszter, PATAKY Tibor államtitkár, vitéz NADAY István altábornagy, UNGVARI Dezső dr. külügyminiszteri titkár, BÓNIS Antal dr. k. turizmi tanácsos, RAKOLCZAY György százados, SZENTPÉTERY György vezérkari százados, PERCZEL Ottó statisztikai hivatali főigazgató, VARGA Elek dr. mérnökkari szakértő, UHLÁRIK-REVICZKY Béla a külügyminisztérium sajtóosztályának a főnöke, UJVÁRI Péter és RONAI Iván dr. a külügyminiszter magántitkárai. A pályaudvaron KERESZTES-FISCHER Ferenc belügyminiszterrel az élen a kormány több tagja, a budapesti olasz és német nagykövetség vezetőszemélyiségei és nagyszámu politikai személyiség jelent meg.

Bécsből jelent a Német Távirati Iroda: CSAKY István gróf, magyar külügyminiszter, kíséretével együtt csütörtök délelőtt 10 órakor érkezett meg a bécsi keleti pályaudvarra. Vele együtt érkezett meg gróf TELEKI Pál miniszterelnök, aki mint megfigyelő vesz részt a tárgyalásokon. Az érkezőket RIBBENTROP birodalmi külügyminiszter, BALDUR VON SCHIRACH körzetvezető és az állam a véderő, a párt vezetőinek számos tagja fogadta. Jelen volt a magyar

államférfiak megérkezésénél SZTÓJAI Döme berlini magyar követ, ERDMANNSDORFF budapesti német és TALAMO márk budapesti olasz nagykövet.

Az előkészítő tanácskozások

A magyar küldöttség vonata közép-európai időszámítás szerint reggel hét órakor érkezett Magyaróvára és onnan nyolc órakor folytatta útját Bécs felé. Az állomáson Ribbentrop előbb Csáky István gróf külügyminisztert, majd Teleki Pál gróf miniszterelnököt ü-

Az olasz és német sajtó véleménye a bécsi találkozó jellegéről és fontosságáról

Az olasz lapok a bécsi diplomáciai összejövetellel öthasábos címekben foglalkoznak s közülük a négy külügyminiszter tényképét. A Messagero „Közös érdek” címen cikkezik és a Balkánon megteremtendő nyugalom szempontjából leszögezi, hogy a világháború utáni békeszerződések vitákra adtak okot, és függő kérdéseket teremtettek egyrésztől Románia, másrésztől Bulgária és Magyarország számára. Crajovában a dél-dobruzdjai probléma megoldásával nyugvópontra jutott a kérdés. Románia és Magyarország között fennálló erdélyi probléma kétségkívül nehéz megoldást igényel a román, illetve a magyar lakosság elosztódása következtében. A Messagero leszögezi, hogy a tengely külügyminiszterének jelenléte nem jelent döntőbíráskodást a szó szoros értelmében és távolról sem jelentheti, hogy nyomást gyakorolhassanak akár milyen irányban. Jelenti ezzel szemben azt, hogy a két érdekelt felet szívélyesen meghívták, hogy vegyék fel újra az abhamaradt tárgyalások fonalát és Ciano, valamint Ribbentrop hangsúlyozni fogják, hogy részvételük a Balkán egyensúly megteremtésének közös érdekét jelenti. Az olasz lap biztosra veszi, hogy a tengelyhatalmak a legtáppintatosabb formában találják meg a módját a kétoldalu áldozatok révén létrejövő megoldásnak.

A Telegrapho Bécsben lévő főszerkesztője, Ansaldo azt írja, hogy két alapelv: a román és a magyar kormány féltése teszi nehézzé az erdélyi kérdés rendezését. A Balkán-béke megteremtése tette szükségessé a tengelyhatalmak részéről e

vözölte. A magyar miniszterelnök és külügyminiszter feleségeinek rózsacsokorral kedveskedtek, majd a fel-díszített pályaudvaron az előkelelések elléptek a ki-rendelt díszszázad előtt. Ezután a delegáció bécsi szállására, a Bristol-szállóba hajtottak. A német és olasz megbízottak az Imperial hotelben tartózkodnak. Itt volt előzetes értekezlet délelőtt 11 órai kezdettel a német, olasz és magyar tárgyalófelek között. Ez a megbeszélés két órán át tartott. Bécs városa egyébként jünepélyes zászlódiszt öltött a megjelent vendégek tisztelőtére.

Déli egy óra tájban érkezett meg Manoilescu, Románia külügyminisztere és kísérete. A román megbízottak között van Dragalina tábornok és a turnuseverini tárgyalások kiküldöttségei. A pályaudvaron Ribbentrop birodalmi külügyminiszter fogadta a román vendégeket. Délután sor került egy német-olasz-román előzetes megbeszélésre is. Ezalatt délelőtt a magyar külügyminisztert, miniszterelnököt és kíséretüket ebéden látta vendégül a bécsi magyar főkonzul. Az ebéden résztvettek a bécsi nemzetközi vásár magyar megtekintőt is; közöttük Varga József magyar kereskedelmiügyi miniszter.

A meginduló tárgyalások miatt számos hírlapíró tartózkodik Bécsben. Az előzetes megbeszélésekről még hivatalos jelentést nem adtak ki. A német és olasz államférfiak által lakott Imperial-szálló homlokzatán a német és olasz zászló leng. A román meghívottak a Grand-hotelben szálltak meg. Itt román és német lobogókat tűztek ki. A magyar bizottság szálláshelyen, a Bristol-hotel homlokzatát pedig magyar és német zászlók díszítik.

Róma, A csütörtök reggeli olasz sajtó nagy érdeklődéssel kíséri a bécsi eseményeket és kiemeli, hogy a tárgyalások valószínűleg több napig elhúzódhatnak. Az értekezleten a tengelyhatalmak nem parancsot, hanem baráti tanácsokat szándékoznak adni az érdekelt államoknak. Hír szerint — írják az olasz lapok — Románia engedékenyebb álláspontot helyezkedik a tárgyalások folyamán.

A tengely külügyminiszterei nem azért jöttek Bécsbe, hogy átkötöljenek, vagy hogy rákényszerítsenek bárkire valamelyes megoldást. A tengely két külügyminiszterének irat-táskájában nincsenek térképek, amelyek meg-vonták volna Románia és Magyarország között a határokat. Ezt a kérdést közvetlenül kell az érdekelt államoknak elintéznük. Ciano és Ribbentrop azonban rámutat arra a történelmi szükségességre, amely fennforog és arra a Romániát s Magyarországot terhelő súlyos európai felelősségre, amelynek jegyében rendezni kell a függő-ségeket. A két államnak ha együtt akarnak dolgozni Európa ujjáépítésének konstruktív munkájában, mindenképpen manifesztálniuk kell e cél érdekében a mérséklet szempontjait.

A Telegrapho ezután még Ciano immedélyes németországi fogadtatásával foglalkozik és örömmel állapítja meg, hogy ez a barátság a nagy német birodalom részéről a fegyverbarát olasz hadseregnek szól.

Berlin, A német sajtó is nagy figyelemmel követi az eseményeket. A Berliner Börsenzeitung szerint Bécsben a felmerülő kérdéseket kibővített formában tárgyalják. Az értekezlet — írják a német lapok — európai jelentőségű.

A Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz a bécsi tanácskozásokkal kapcsolatban leszögezi, hogy ezeket a nyugati hatalmak régi brutális és kétszínű módszerrel szemben, mely a nemzetek egymásraesztatásából és az elveszített ellenségeskedésekből ölyv haszonle-

Adakozzunk a magyar közművelődésre!

A Magyar Népközösség könyvtára minden magyarnak rendelkezésére áll díjtalanul, A tárgymutató elkészítése előtt könyvadományok szives beküldését kériük a **Losif Vulcan ucca 12. szám alatt levő Központi Irodába**

séshől állott, most ennek a méltatlan és alávaló módszernek teljes figyelmen kívül hagyásával a tengelyhatalmak új rendet kívánnak teremteni Európában.

A Berliner Börsenzeitung szerint Délkelet-európa felszabadult a nyugati hatalmak intrikái alól és az ulla szervezés kapcsán kiegyensúlyozott helyzetet teremt az itt lakó népek és a szomszédos nagy nemzetek érdekében. Ez az ulla rendezés állandósítja majd a békét és megóv minden külső, vagy belső szabotázsztól és konverzió megteremtésétől. A múlt emlékeit is likvidálni kell és a román-magyar viszony tekintetében a közvetlenül érdekelt államok képviselőinek tárgyalása után most Bécsben a legba-

Hivatalos jelentés

Bucuresti. Hivatalosan jelentik: „Ma Bécsben konferenciára gyűltek össze a tengely külügyminiszterei részvételével Románia és Magyarország külügyminiszterei, hogy mi és végleges békét teremtsenek Európa e részében. Románia teljes mértékben késznek mutatkozik ebben az építmunkában résztvenni és ha ez tökéletesen fájdalom áldozatokat is követelhet, a megegyezés csak a jog és a nemzetközi szempontok, valamint a nemzeti méltóság megóvása mellett történhet. Ennek a feltétlenül kívánatos és szükséges békének előfeltétele azonban a népcseré, mert enélkül minden kísérlet a köztiünk és szomszédunk között létrejehető megegyezés tekintetében eleve el van téve. Ugy a mi mint szomszédaink számára a homogén állam megteremtése elengedhetetlen és fölünk kétségkívül nagyobb áldozatokat követel, mint fölük. Ez a homogenia a nemzeti szocializmus és a fascizmus rendjének

rátárgosabb formában vizsgálják felül szélesebb alapokon ezeket a problémákat a nagy összesség nézőpontjából. Rámutat a problémák súlyosságára az a körülmény — folytatja a lap, — hogy Ribbentrop és Ciano a bécsi tanácskozások előtt a Führer vendéglátottak Borchhofban és a bécsi tárgyalásokon való jelenlétükkel ezt a szövegeten lévő kérdést besorozzák a nagy európai, sőt világproblémák közé. A tengelyhatalmak érdeke, minden individuális érdeken felül, hogy Délkelet Európát végérvényesen pacifikálják. Nincsenek olyan kérdések — folytatja a Börsenzeitung, — amelyeket hármilyen súlyosak is legyenek ne lehetne megoldani, ha a tárgyalófelekben meg van a feltétlen jóakarát s jóindulat.

elsőrangú érdeke és nem kételkedünk, hogy a Berlin és Róma közötti méltóságteles együttműködés a bécsi konferencián is érvényesül. Románia törvényes jogaira támaszkodva néz a tárgyalások kimenetelére, amelyre elvitte békekészítésének teljességét.”

A craiovai tárgyalások

Bucuresti. Hivatalosan jelentik: Craiovában a román és bolgár katonai majd később pénzügyi szakértők együttes ülést tartottak. A délután folyamán Creteanu Alexandru meghatalmazott miniszter, román fődelegátus, hosszasan tárgyalta Pomenoff bolgár főmegbízottal. A két főmegbízott tanácskozásait holnap folytatják.

Craiovából jelenti az Universul levelezője, hogy a bolgár-román tárgyalások a befejezéshez közelednek. Most kezdődtek meg a különböző részletkérdések megszövegezései.

A Suez-csatornát, Máltát, Alexandriát és Szudánt bombázták az olasz repülők

Szerdán negyvennégy angol repülőgépet és hét felfegyverzett gőzöst, összesen negyvenháromezer tonna ürtartalommal semmisítették meg a németek — Liverpoolt, Cardiffet, Bristolt, Thameshavent bombázták a németek — Aknákat is dobtak le az angol kikötők környékén

Berlin. (Rador.) A német főhadiszállás jelenti: „Harci kötelékek szerdán nagy eredménnyel bombázták East-Church és Southend repülőteret, a Themse torkolatánál Bognor kikötőt, valamint Anglia déli partjait. Az éjszaka folyamán bombákat dobtak Liverpool, Cardiff, Bristol, Middlesborough, Chatam, Thameshaven kikötőket a sheffleddi, norvichi és covenory-i fegyvergyárakat. A német légi egységek aknákat is dobtak a kikötők környékére. A légharc során 38 angol és 12 német gép semmisült meg. Augusztus 28-áról 29-re virradó éjszaka angol gépek sorozatos támadásokat intéztek a német fővárosnak egyes területei ellen. A gyújtó- és robbanó-bom-

bák több embert megöltek és több ház padlását felgyújtották, ami által kárt okoztak. A bombatámadás során néhányan megsebesültek. A légelhárító tüzérség egy ellenséges gépet lelőtt. A lehallgatott üzenetek is támadták az angol gépek. A bombázás kevés kárt okozott, akárcsak Közép- és Nyugatnémetországban is, ahol több helység ellen ugyancsak támadást intéztek az angolok. Szerdán az ellenség 44 gépet és egy záróégbombát veszített, a németek vesztesége 15 repülőgép. Egy német tengeralattjáró hét felfegyverzett kereskedelmi hajót süllyesztett el, összesen 43 ezer tonna ürtartalommal. Az elsüllyesztett hajók közül öt halókaravánban haladt.”

Szerda estétől csütörtök hajnalig megszakítás nélkül támadtak Londont és a Szigetország többi részét a német repülők

London. (Rador.) A légügyi miniszterium csütörtök reggeli jelentése a következő: „Az ellenséges légi egységek szerda este 8 óra tájban támadást intéztek Anglia ellen és a támadás csütörtök hajnalig folytatódott. Jelentős számú ellenséges repülőgép haltotta végre a támadást részben kis egységekben, részben pedig elkülönítve. A támadás Anglia különböző helységei ellen irányult. Különített német egységek London körzetébe is eljutottak és bombákat dobtak le. A bombák több lakóházat, üzletházat és egy templomot találtak el. A gyújtóbombák következtében keletkezett tüzet hamarosan eloltották. A bombázásnak több halálos és sebesült áldozata van. Bombák estek több északkeleti és északnyugati városra is, ahol üzemek és több más épület rongálódott meg. Az eddigi jelentések szerint az áldozatok száma nem nagy. A bombák

nagy része a városokon kívül lévő mezőségekre hullott. A légitámadás következtében hét órán keresztül tartott a légiriadó, amely a háború megkezdése óta a leghosszabb légiriadó volt Londonban. Az egyik északkeleti városban hat nagykaliberű bomba két templomot rombolt szét.”

Berlin. Szerdán éjjel német bombázók súlyos károkat okoztak Liverpoolban. Országos tüzek és robbanások keletkeztek a bombatámadások nyomán és csak az átvághatatlan tüstöszlopok pillanatnyi eltűnésekor lehetett felidezni a robbanások nyomát.

Berlin. A NTI jelenti: A német légihaderő a Themse torkolatában dobtak le bombákat. Közlik, hogy a britt szigetek ellen nem indult meg nagy támadás, csak a Themse fölött bombáztak angol hajókat.

Három és negyedórás légiriadó Berlinben

Berlin. Szerda éjjel Berlinben éjfélkor légvédelmi riadó volt és éjfél után 3 óra 17 percig tartott. Több angol gép rövid időközökben Berlin és környéke felett gyújtó és robbanó bombákat dobtak le külvárosi lakásokra és nem katonai célpontokra. A kár jelentéktelen. Egyes városrészekben tüz ütött ki, de a tűzoltóság mindenütt elhárította a veszedelemet és a fel nem robbant bombákat eltávolította. Tíz ember meghalt, huszonegven megsebesültek és ennek oka, hogy az illetők a légiriadó idején nem keresték fel az óvóhelyeket.

Londoni jelentés a brit légihaderő afrikai tevékenységéről

Kairó. (Rador.) Az angol légihaderő a következő jelentést adta ki: Az angol légihaderő egységei felderítő repüléseket végeztek Kufra környékén. Az angol gépek sikeres támadást hajtottak végre a dennai kikötőben horgonyzó hajók ellen, amelyek közül egyet telitalálat ért, egy másik pedig kigyulladt. Támadást intéztek az angol gépek a Vörös-tengeren levő Mokra sziget ellen is és a közelben lévő hajók közül többeket találat ért, egy kaszárnyát pedig megrongáltak. Etiópiában bombáztak egy gépesített osztagot.

Csökkentik a vajadagot Angliában

Stockholm. A német ostromzár következtében Anglia közlekedési minisztere elrendelte, hogy szeptember 2-ától kezdve személyenként 120 gram vajjal keveri margarint adnak csupán az eddigi 180 gram tiszta vajadag helyett.

Anglia meg akarja szállni az Azori-szigetcsoportot (?)

London. A DNB iroda jelentése szerint több jel mutat arra, hogy az angol kormány az Azori-szigetcsoport megszállására készül. A lordok házában egyik tekintélyes csoportja tanácsolta ezt a kormánynak arra való tekintettel, hogy a Földközi-tengeren újabb bonyodalmak támadhatnak.

Róma. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a gibraltári hindu kolónia, mintegy nyolcszáz személy, Gibraltár elhagyására készül. A hinduk csaknem valamennyien jómódú kereskedők és Gibraltár legnagyobb áruházai az ő tulajdonukat képezik.

London. A Daily Telegraph jelenti Karakiból, hogy a város kikötőjébe nagyszámú kereskedelmi hajó érkezett. A hajók katonaságot szállítanak Indiából Egyiptomba. Ezeket a csapatokat a libiai határra irányították, hogy ott felváltsák azokat az angol csapatokat, amelyek Port-Saidban és a suezai csatorna mentén átveszik ennek a vidéknek a védelmét. A suezai csatorna védelmére máshonnan is vonnak össze csapatokat, mert a parancsnokságnak az a véleménye, hogy az olaszok nemcsak Egyiptomot, hanem Palesztinát is megtámadják, hogy ezen az úton veszélyeztessék a suezai csatornát.

Súlyos következményekkel járhat a svájci légiter sorozatos megsértése

Genf. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelenti: A Tribune de Geneve című lap méltatlankodva ír arról, hogy az angolok sorozatosan megsértik a svájci légiteret. A lap azt hangsúlyozza, hogy az angolok tévednek, ha azt hiszik, hogy ezeket a sorozatos légiter-sértéseket súlyos következmények nélkül a végletekig folytathatják. Ha Anglia arra számít, hogy Svájcot kényszerítheti arra, hogy eltűrje az angol gépek ilyenirányú tevékenységét, ellenkező eredményt ér el, mert ezzel csak azt érheti el, hogy Svájc akkor Anglia ellenségei mellett foglal állást.

Az olasz légihaderő sorozatos bombatámadásai keleti angol hadászati célpontok ellen

Róma. (Rador.) A Stefani-iroda közli „valahonnan Olaszországból” az olasz főhadiszállás 83. számú jelentését: „Légi egységeink bombázták Alexandria támaszpontját, majd a Szez-csatorna felett jelentek meg és bombákat dobtak a csatorna északi kiáratára. Ugyancsak bombázták a kantarai vasúti kiáratát, amely Egyiptomot köti össze Palesztínával. Keletafrikában elfoglaltuk a polignaci angol kikötőt. Légihaderőnk bombázta a Szudánban levő Khasm el Girha állomását és a kenyai Garissát. Szudán és Eritrea között egy angol páncélauszáró különítmény támadást intézett csanataink ellen. A támadást megállítottuk és heves harc után visszavertük. A csataterén 10 ausztráliai halott maradt és sok új gépfegyver. Az olasz csapatok kevés veszteséget szenvedtek. Több ellenséges lőrő támadást kísérelt meg Gallabádnál állásaink ellen. Ezt a támadást is visszavertük. Olasz légitámadások csütörtök reggel bombázták Máltát. Valamennyi olasz gép vizsztatért támaszpontjára.”

Róma. Az olasz hadvezetőség lapja érdekes részleteket közöl a volt Brit-Szomáli elfoglalásáról. A lap cikkírója szerint Berberaba a második gyarmati hadosztály katonái vonultak be. Ennek, valamint a bevonulásban ezt követő 4. gyarmati hadosztálynak katonái 60 százalékban abszessz benzülöttek akikről azt terjesztette az angol rádió — londoni álmok alapján — hogy fel fognak lázadni az olasz uralom ellen és Haile Selassie törhetetlen híveiként az exnépus újbóli trónraültetéséért fognak küzdeni. Most bebizonyosodott, hogy ezek a benzülöttek átértékelték, hogy saját biztonságuk és jövőjük csak az olasz birodalom keretében van biztosítva.

Változások a francia gyarmatok vezetésében

Vichy. (Rador.) Lemery gyarmatiügyi miniszter előterjesztésére Pétain marsall több gyarmati kormányzó áthelyezéséről, kinevezéséről és tisztségének megvonásáról szóló rendeletet írt alá.

Vichy. (Rador.) A Havasi-ügynökség jelentí: Churchill angol miniszterelnök levelet intézett De Gaulle tábornokhoz, akivel közölte, hogy mindaddig, amíg az alkotmányos francia hatóságok újra a szabad francia területen helyezkednek el, Anglia gazdasági téren kiterjeszti védelmét a francia gyarmatokra azzal a feltétellel, hogy azok támogassák Angliát.

Hitler „Narvik érdemrend“-et alapított

Berlin. Hitler vezér és kancellár megalkototta a „Narvik érdemrendet.” Az érdemrend plakettje egy havasi góvart és egy hajóhorgonyt ábrázol, felirata „Narvik 1940” és hátulján a birodalmi címer látható. Ezeket az érdemrendeket Dicken tábornagy, az alpesi hadosztály főparancsnoka adományozza a vezér és a birodalom nevében a narviki partra szállásban és harcokban résztvevő katonáknak.

Sztrájkjal fenyegetőznek a Liverpooli hajómunkások

Róma. A Stefani-iroda jelentí: Kerülő úton az olasz fővárosba érkezett hírek szerint Liverpooli hajómunkásai sztrájkjal fenyegetőznek tekintettel arra, hogy a vállalatok fizetésemelési kérelmüket nem hajlandók teljesíteni és élelmezésük napról-napra rosszabbá válik. Az angol lapok a dokkmunkásokat azzal fenyegetik, hogy sztrájkbalépés esetén államelleneseknek minősítik őket és úgy bánjanak velük, mintha az „ötödik hadosztály” tagjai lennének.

Miért kellett eltávoznia helyéről a metzi püspöknek?

Berlin. (Rador.) Ismeretes, hogy a metzi püspök a német hatóságok rendeletére elhagyta püspöki székhelyét és a megnemzállt francia területre érkezett. Ezzel kapcsolatban a német távirati ügynökség a következőket jegyzi meg: Még 1919-ben a franciák elűzték Bensler akkori metzi püspököt, hogy helyébe Pelt püspököt, a francia kormány pártfogoltját állítsák. Bensler püspököt, aki 18 éven át foglalta el a püspöki széket miután előzőleg szerzetes volt a Maria Laachi kolostorban, vallási áhitatáért mindenki szerette és tisztelte. A franciák által kinevezett Pelt püspök utóda volt a reimsi származású Heirtz püspöknek, akinek most át kellett adnia a helyét. A világháború után egyébként a franciák Fritzen

strassburgi püspököt is eltávolították és helyébe a francia kormány kegyeit élvező Charles Ruch püspököt nevezték ki. Ruch püspököt, már az ellenségeskedések kezdetekor elköltöztették Strassburgból.

Atalakult a portugál kormány

Lisszabon. (Eventpress.) A Salazar-kormányban változások történtek. A változtatásokat különösen a belügyi közigazgatás terén alkalmazták. A miniszterelnök egyúttal külügy- és hadügyminiszter is. A pénzügyminiszteri hivatal vezetése, amelyet eddig szintén Salazar vezetett, hír szerint a volt ipar- és kereskedelemügyi miniszterre hárul. Változások történnek az igazságügyi és nemzetnevelésügyi tárcák betöltésénél is.

Lisszabon. (Rador.) A DNB közli: Az új Salazar-kormány tagjai a Belem-kastélyban letették az esküt. Az új kormány a régi kormány politikáját követi.

A japán pártpolitika halotti indulója

Tokio. Szerdán közölte Konoye herceg az ország népével az új politikai irányt és a csütörtök reggeli japán sajtó a legnagyobb meglepéssel látja, hogy a miniszterelnök programja mindenben fedj a nemzet óhaját. Konoye szerint az ország minden eleven energiáját mozgósítani kell, a nemzetvédelmet a legmagasabbra kell felfokoz-

Széleskörű rekvirálási felhatalmazást kap az USA kormánya

Washington. A szenátus 69 szavazattal 16 ellenében megszavazta a kötelező katonai szolgálatról szóló törvény ama pótiavaslatát, mely szerint az USA kormányának háború, vagy háború veszély idején jogában áll az államvédelem érdekében ipariüzemeket gyá-

rakat és minden más szükséges berendezést elrekvirálni. A szenátus ugyanakkor 58 szavazattal 26 ellenében elutasította a kötelező katonai szolgálatról szóló törvény megszavazásának 30 nappal való elhalasztásáról szóló módosító indítványt.

USA-helyőrséget kap Halifax és Terra Nuova (?)

Newyork (Rador.) A Német Távirati Iroda létrejött megegyezés alapján Halifax városa és Terra Nuova amerikai helyőrségeket kapnak, hogy az Egyesült-Államok és Kanada között

Kilencszázezer ember az USA haderejének legnagyobb békeletszáma

Washington. (Rador.) A DNB közli: A kötelező katonai szolgálat bevezetésével kapcsolatban, amelyet a szenátus megszavazott, az alábbi rendelkezéseket jelentik: 1. Valamennyi 21—31 év közötti férfi, beleértve az idegeneket is, akik az Egyesült-Államok területén élnek, összeírásra kerülnek. 2. Kötelező a katonai szolgálat valamennyi USA állampolgár és mindazon idegenek részére, akik naturalizálási kérelmet nyújtottak be. 3. Békeidőben az Egyesült-Államok katonai létszáma nem haladhatja túl a 900 ezer embert és a katonákat nem használhatják fel a nyugati félgömbön kívül. Kivételt képeznek az Egyesült-Államokhoz tartozó területek. 4. Az újoncok kiképzési ideje 1 év. 5. A zsold fizetése a jelenleg érvényben levő rendszer alapján

történik. A törvény 1945. május 15-ig van érvényben, meghosszabbítható és azt a jogot nyújtja az elnöknek, hogy elrekvirália a hadiüzemek berendezéseit, amelyek tulajdonosai nem tudtak megegyezni a hadügyminiszteriummal. Akik kivonják magukat a katonai szolgálat alól, öt évig terjedő elzárással és 10 ezer dollár pénzbüntetéssel sújthatók. 6. A besorozottak katonai szolgálata tartalékban 10 évig tart. 7. Katonai szolgálatot nem teljesítenek a testileg alkalmatlanok és a klérus tagjai. Felmentést kapnak e szolgálat alól kivételesen olyan apák, akiknek kis gyermekeik vannak, valamint olyan egvének, akik a közegészségügy és közbiztonság valamint a hadi ipariüzemekben működnek.

„Nem fenyegeti német támadás veszélye az Egyesült Államokat”

Newyork. Nev szenátor, az elszigetelődési politika egyik legfőbb híve és az 1934. évi bankárok elleni vizsgálóbizottság alelnöke, ki jelentette, hogy véleménye szerint a németek részéről nem áll fenn a veszély, mintha Amerikát meg akarnák szállani. A szenátor nyilatko-

megvádolja a Newyork Times hasábjain Roosevelt elnököt, hogy Amerika segítségének kilátásba helyezésével a háború megindítására ösztönözték Angliát és Franciaországot és így előidézőjévé vált a jelenlegi hatalmas katalizmának.

URANIA: Nagyfilmex színház. Tel.: 12-32.

8, 5, 7.15 és 9.30. M. d. a. 11.30-kor metzli vidékiek részére

A német ejtőernyősök légi bravurjainak filmje!

„D. III. 88“-as repülő bajtársak

A tolonások a kerüése végett, kérjük jegyét rezerválni. Kedvezményes jegyek érvénytelenek! Senki ne mulassza el ezt a filmosodát megnézni. — Legújabb UFA háborús híradó

ni. A japán sajtó szerint ez a nyilatkozat a pártpolitika halotti indulója volt.

Bulgária esetleg fegyverrel érvényesíti az Égei-tengerhez való kijárási irányuló törekvéseit

Bucurestii lapjelentések közlik Newyorkból, hogy a Newyork Herald Tribune az Olaszország és Görögország közötti feszültséggel foglalkozva, rámutat arra a lehetőségre, hogy Bulgária esetleg fegyveresen próbálna meg megszerezni az Égei-tengerre kivezető utat. Nem lehetetlen, hogy Szovjet országra hasonlóképpen lépne fel, mivel régi törekvése a dél felé való terjeszkedés. Az amerikai lap számít azonban arra, hogy a görög-olasz viszály miatt a két állam között még sem lehet fegyveres összecsapás, mivel senkinek sem érdeke, hogy Délkelet-Európában háborút idézzen fel.

Tudnivalók az új Kereskedelmi Törvényről

(3)

A részvénytársaságok új kötelező könyveiről, a mérleg elkészítéséről és a kisérszvényesek jogairól

Irtta: MIHALIK GYULA bankéigvezető

1941. január 1-étől kezdve a részvénytársaságok a rendes üzleti könyveken kívül még a következő könyveket tartoznak vezetni:

1. A részvényesek törzskönyvét, amelyben a névre szóló részvények tulajdonosainak család- és keresztnéve, vagy cége, lakhelye és az általuk eszközölt befizetések feltüntetendők.
2. Az évenként és pedig az évről az évről számtartó 6 hónapon belül összehívott rendes és az esetleges rendkívüli közgyűlések jegyzőkönyvét.
3. Egy jegyzőkönyvet az igazgatóság üléseiről.
4. Egy jegyzőkönyvet a felügyelőbizottság üléseiről és megállapításairól.

Ezeket kívül ott, ahol van szűkebbkörű igazgatóság is és ha a társaság kötelezvényeket bocsátott ki, még külön könyvek szükségesek. Valamennyi szabályszerűen illelkezendő s — mint a rendes üzleti könyvek — a Céghivatal delegált bírójával láttatandó.

A részvényesek törzskönyvébe és a közgyűlések jegyzőkönyvébe a részvényesek bármikor betekintést nyerhetnek, azokból kivonatokat kérhetnek.

A részvénytársaság mérlegéről

A mérleget és eredményszámát az igazgatóság a közgyűlés előtt egy hónappal — az évi jelentéssel és igazoló okmányokkal együtt — a felügyelőbizottság elé terjeszteni köteles. A mérleg elkészítésének módját a törvény részletesen előírja és ajánlatos, hogy azt minden könyvelő lelkismeretesen áttanulmányozza. Az előírások lényegében azt célozzák, hogy a vállalat vagyoni helyzete, elért nyeresége, vagy elcsenvedett vesztesége a mérlegből és eredményszámából világos és őszinte módon kitűnjék.

A tiszta nyereségből évenként 5 százalék tartalékolandó, mindaddig, amíg a tartalékalap a tőkének legalább egyötöd részét eléri. Ha a tartalékalap bármily oknál fogva csökkenne, kiegészítéséről ugyanilyen módon kell gondoskodni.

A mérleget és eredményszámát a részvényesek a közgyűlést megelőző 15 napon kereszttől bármikor megtekinthetik és megvizsgálhatják, azokról, az igazgatóság évi jelentéséről és a felügyelőbizottság jelentéséről saját költségükön másolatot kérhetnek.

A közgyűlést követő 15 napon belül az igazgatóság köteles a mérleg- és eredményszámra egy másolatát, az évi jelentést, a felügyelőbizottság jelentését és a közgyűlés jegyzőkönyvét a Céghivatalnál bejegyzés céljából beszovaltatni. A mérleg és eredményszámra a Monitorul Oficialban meghirdetendő.

A kisérszvényesek jogai, közvetlen feljelentés a törvényszékénél

Amint a tőkének legalább egyhuszadát képviselő részvényesek az 1938. évi szöveg szerint megtehették, az új törvény szerint is megengedett, de a képviselő hánvadot egynolcad részben jelöli meg, legalább 6 hónap óta (s nem 3) kell részvénybirtokosoknak lenniük és a részvényeket a Banca Nationala, a pénzügyigazgatóságnál, vagy a felügyelőbizottságnál kell letétbe helyezni. Egyes részvényesek is tehetnek panaszt a felügyelőbizottságnál, de oly jellegű, ami a felügyelőbizottság részéről azonnali intézkedéseket, esetleg rendkívüli közgyűlés összehívását kívánja, csakis a tőke egytizedét (a korábbi egyhuszad helyett) képviselő részvényesek tehetnek.

A legutóbbi módosítás lényeges intézkedése az, hogy az a korábbi szakasz, amelynek alapján a tőkének legalább egyhuszad részét képviselő részvényesek a mérleg felülvizsgálása céljából a törvényszéktől szakértő kiküldetését kérhetik, teljesen töröltetett.

Részvénytőke leszállítása és telemelése

A társaságok részvényeket nem vásárolhatnak, arra kölcsönt, sem előleget nem nyújthatnak. Az 1938. évi törvény tőkeleszállítás céljából módot nyújtott a saját részvények felvásárlására, de minthogy ebből visszaélések származhatnak egyes részvényesek kárára, az új

szöveg e rendelkezést törli. Felmerült a kérdés, hogy mi az eljárás, ha a társaság, bár vesztései nem voltak, az üzlet összezsugorodása, vagy egyéb okok miatt részvénytőkeleszállításhoz óhajt jolyamodni? Nem kétséges, hogy a törvény ív esetekben megengedi a részvények bevonását s helyettük megfelelő számú kevesebb új részvény kibocsátását olyképp, hogy a bevont részvény ellenértéke a részvényesnek készpénzben kifizeték.

Ha a társaságnak vesztései voltak, rendkívüli közgyűlés elhatározhatja a részvények lepecsételését is, de 1—1 részvény 500 leinél kisebb névértékű nem lehet. Azok a társaságok, amelyeknek tőkéje, észszerű kihasználás mellett is, bizonyos okokból, állandó csökkenésnek van kitéve, alapszabályszerű külön tartalékokat alakíthatnak, amely bizonyos számú részvénynek a forgalomból sorshuzás után s a névértéken történő kivonására szolgál. Az alapszabályokban megjelölendő az az időszak is, amikor a részvények amortizálása megkezdődik. Ugyancsak az alapszabályoknak kell ez esetben intézkedni arról, hogy a kisorsolt részvények helyébe élvezeti jegyeket adnak és hogy mennyi esik e jegyekre az évi nyereségből. Az élvezeti jegyeknek csakis az évi mérleg tekintetében van szavazati joga. Liquidálás esetén, ha az alapszabályok a legeslegre nézve máskép nem intézkednek, az élvezeti jegyek is részt vesznek a társasági vagyon felosztásánál, olyképp, hogy abból a rendes részvények névértéke levonásba hozatik. A visszavont részvények megsemmisítendők. A részvényvisszavásárlásnak ez utóbbi módja szabályozva volt az 1938. évi törvényben is, de ott kötelező módon szerepelt. Az UGIR viszont rámutatott arra, hogy a kötelező részvényvisszavásárlás egyes iparvállalatoknál a hitelzők kárára történik mert a társaságok, bár néha vesztéset mutatnak ki, részvényeseket kötelesek fizetni, ahelyett hogy évenkénti tartalékolásokat eszközöljenek. Ezért az új törvény a visszavásárlásra bizonyos körülmények között lehetőséget ad, de kötelezően nem írja elő. Kétségtelen, hogy azok a társaságok, amelyeknek a tőkéje reális és nincsenek állandó csökkenésnek kitéve, ílymódon nem folvamodniának tőkeleszállításhoz.

Őszi lakberendezési és háztartási vásár BUDAPESTEN

SZEPTEMBER 16-ig.

50%-os menedkedvezmény!

Előzetes vizum lei 80.—

Igazolványok és információk a

WAGONS-LITS//COOK

MENYIJEKIRODABAN, ARAD, Minorita-pa. ota.

Részvénytőkeemelésnél ugyanazok a rendelkezések irányadók, mint a társaság alakulásánál. A régi részvényeseknek elővételi joga van. A határozat semmis, ha egy éven belül végre nem hajtatik.

Kell-e alaptőkémet emelni vagy részvényeket becserelni?

A meglévő társaságok részvényeket nem kötelesek kicserélni, ha névértékük az előírt 500 leinél kisebb. Ugyancsak megmaradhatnak jelenlegi részvénytőkéjük mellett, ha az az előírt 1 millió leinél kevesebb. A törvény ellenben módot nyújt a kisérszvénytársaságoknak, hogy felszámolás nélkül korlátolt felelősségű társasággá alakuljanak. (Folytatjuk.)

Közkegyelmi rendelet politikai vétségekre

Bucuresti A Monitorul Oficial a következő törvényrendeletet közli: 1. szakasz: Amnesztia alá esnek a jelen rendelettel kapcsolatos büntetési jogok az 1940. április 26-iki, június 9-iki, június 21-iki és június 22-iki rendelettel rendelkező törvényekkel büntetett politikai vétségek valamint az 1937. január 1. és 1940. április 25. között elkövetett ugyancsak politikai jellegű vétségek amelyeket a II. Carol törvény 204—209., második rész b) bekezdés, 227, 253, 254, 255, 258, 259, 260, 261, 262, 326, 327, 328, 330—335, 352, 355, 414 paragrafusai büntettek és amelyek vétségei az eladás szabályozásával és a forgóviseleléssel álltak

2. szakasz: Amnesztia alá esnek minden a fenti törvényrendelettel kapcsolatos büntetési jogok azok, amelyek e öző rendeletek által lettek büntetve. 3. szakasz: Töröltetnek mindazok a kiegészítő büntetések amelyek fenti vétségekre vonatkoznak és amelyeket előző rendelkezések érintettek, továbbá olyanok kiegészítő büntetésel, akik törzs-büntetésüket kitöltötték. 4. szakasz: A törvényrendeletben körírt vétségek politikai jellegének megállapítása az iratok között elfekvő írott adatokból történik.

Új rendszer a jég, a szikviz és a limonádé után lerovásra kerülő 2 százalékos illetéknél

A gyapju esetében a forgalmi adóval kiegészített ár után kerül a 2 százalékos illeték lefizetésére.

A pénzügyminiszterium megállapította, hogy a jég, a szikviz és a limonádé eladása esetében — akár nagyban, akár kicsinyben történik az eladás — nehézségekbe ütközik a 2 százalékos illeték lerovása, annál is inkább, mert ezeknek az árucikkeknek az eladása kihordás után, a vevő kiskereskedőknél történik. Erre való tekintettel a miniszterium módosította ezen árucikkek esetében a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték lerovásának módját ezeknél az árucikkeknel, a gyárak esetében. Eszerint a jég, szikviz és limonádégyárak engedélyt kaptak arra, hogy a napi eladásokról minden este kimutatást készítsenek. Az eladások összegéhez 10 százalékos számítanak hoz-

zá és az így növelt összeg után kell leróni a 2 százalékos nemzetvédelmi illetéket. A 10 százalékos emelés kárpótlásnak számít azért, hogy az állam az eladások összesítése révén elesik az egyes összegek felfelé való kerekítésétől. A 2 százalékos nemzetvédelmi illetéket az este elkészült kimutatásokra bélyeg formájában kell leróni.

Egy másik rendelkezés a gyapju lerovásra kerülő 2 százalékos illetékkel foglalkozik és megállapítja, hogy ahhoz az összeghez, amely után ezt az illetéket lerójják, hozzá kell adni a gyapju után fizetendő forgalmi adót is és az így kikerekített összeg után számítják ki a 2 százalékos illetéket.

CORSO nyáron is a legnagyobb slágereket hozza.

5, 7.15, 9.15

I. Hazatérés

ZARAH LEANDER

468 sz. UFA híradó

II. Tilos a szerelem

Hans Moser, Carola Höhu, Wolf Albaum Retty

A nemzetnevelésügyi miniszterium rendelete az 1940 augusztus 9-i törvénynek a közoktatásban való végrehajtásáról

Hat százalékos arányszám minden vonatkozásban és a törvény meghatározása szerinti második kategóriába tartozók előnyben részesülnek

Bucuresti. A nemzetnevelésügyi miniszterium ma rendelkezést adott ki, amelyben a zsidó növendékek oktatását szabályozza. A rendelet részletei a következők:

Elemi iskolai oktatás

1. Az állami elemi iskolákba a zsidók jogi helyzetét szabályozó törvény értelmében a II. kategóriába tartozók gyermekei irathatók be, a rendelkezésre álló helyek arányában, vagyis a beiratás akkor történhetik meg a rendelkezésre álló helyek keretében, amikor az összes keresztény növendékek már beiratkoztak.

2. A zsidó hitközségek a nemzetnevelésügyi miniszterium engedélyével és ellenőrzése mellett felekezeti óvodákat és elemi iskolákat létesíthetnek. Ezek az iskolák a magánoktatásról szóló törvény és külön szabályzat alapján működnek majd.

3. A zsidó hitközségek által fenntartott iskolákban törvényes képesítéssel rendelkező és a nemzetnevelésügyi miniszterium által engedélyezett zsidó tanítók működhetnek. A román nyelvet, történelmet és földrajzot azonban csak a nemzetnevelésügyi miniszterium által kinevezett és a hitközségek által fizetett tanítók adhatják elő.

4. A zsidó tanítók képzésének megvalósítása végett a zsidó hitközségek zsidó tanítóképzőket létesítenek, ahol román tanárok működnek, kivéve azokat, akik a zsidó vallást és a héber nyelvet tanítják. Ezeknek a tanítóképzőknek a működését külön szabályzat határozza meg.

5. Az említett iskolákban a nemzetnevelésügyi miniszterium által jóváhagyott hivatalos tankönyvekből történik a tanítás. Ha ezeknek bizonyos kiegészítése volna szükségessé, ez csak a nemzetnevelésügyi miniszterium jóváhagyásával történhetik, a módosítás költségeit pedig a hitközségek kötelesek fedezni.

Középiskolai oktatás

6. A középiskolai oktatásban — vagyis a liceumokban, vagy gimnáziumokban — először a román keresztény növendékeket irják be, a törvény által előírt sorrendben, majd pedig a zsidók jogi helyzetét szabályozó törvény értelmében a második kategóriába tartozó növendékeket és ha még maradna szabad hely, a többi kategóriába tartozó zsidó növendékeket. Az első és harmadik kategóriába tartozó zsidó növendékekre külön illetékeket vetnek ki, amelyeket az iskolaszék állapít meg. A zsidó növendékek száma semmi esetre sem haladhatja meg a 6 százalékot.

7. A tartományi mintaliceumokban, a felső tanárképzők gyakorló liceumaiban és semmilyen más különleges jellegű középiskolába zsidó növendékek nem irathatók be.

8. A hatodik szakasz intézkedései a román magánintézetekre is vonatkoznak, kivéve a keresztény felekezetek által fenntartott iskolákat, ahová zsidó semmilyen körülmények között sem iratható be.

9. Azon zsidó növendékek számára, akiket nem irathattak be a fentemlített iskolákba, külön liceumok és gimnáziumok létesíthetők, melyeket a zsidó hitközségek tartanak fenn, a magánoktatásról szóló törvény és a külön szabályzat intézkedéseinek figyelembe tartásával.

10. Ezekben az iskolákban zsidó tanárok működhetnek és itt elsősorban azok jöhetnek számításba, akik már az állami oktatásban is működtek és akik a törvény második kategóriájába tartoznak. Ezeknek törvényes képesítéssel kell rendelkezniük és a hitközségek ajánlását kell elnyerjék ahhoz, hogy a nemzetnevelésügyi miniszterium engedélyét megkapják.

11. A zsidó hitközségek által fenntartott középiskolákban a nemzeti fegyelem tananyagait — vagyis a román nyelvet, a történelmet, földrajzot és a jogi ismereteket — a nemzetnevelésügyi miniszterium által kinevezett román tanárok adják elő.

12. Ezen iskolák egyike sem rendelkezik nyilvánossági joggal. Az összes eddigi engedélyek felülvizsgálásra kerülnek.

13. A 10. szakaszban ismertetett tanári kar tagjainak külön képesítési vizsgát kell tenniük

és ezekre a vizsgákra azok a bölcsészeti szakot végzett zsidó tanárok jelentkezhetnek, akiknek legalább két évi pedagógiai gyakorlatuk volt, a nemzetnevelésügyi miniszterium által kijelölt tanárokon kívül. Addig, amíg a jelenlegi képesítési táblázaton szereplő összes tanárok elhelyezést nem nyertek, az ezeken a táblázatokon szereplő tanárokat nevezik ki sorrend szerint.

14. Az iskolák igazgatóinak személyére a második kategóriába tartozók közül tehetnek javaslatot a hitközségek a miniszteriumnak. Az igazgatók leváltása csak a nemzetnevelésügyi miniszterium által eszközölhető.

15. Az említett iskolákban a tanítás csak az állami iskolák részére jóváhagyott tankönyvek alapján történhetik.

16. Bármilyen foku állami, vagy magániskolában zsidó szerzők által, akár egyedül, akár keresztény szerzők társaságában írt tankönyvek nem használhatók. Ugyanez vonatkozik a zsidó szerzők által készített térképekre, valamint a zsidók által, akár keresztényekkel társas alapon kiadott tananyagra is. A zsidó kiadók által forgalombahozott tankönyvek egyelőre használhatók, amíg az eddigi készletek ki nem fogynak.

17. Az állami, vagy magániskolákba zsidó növendékek nem vehetők fel. Azok a zsidó növendékek, akik jelenleg már be vannak írva a szakiskolákba, vagyis a 2, 3, 4 és a 6, 7 és 8 osztály növendékei tovább folytathatják tanulmányaikat, amíg az illető ciklus be nem fejezik. Az ismétlők nem irathatók be újra.

18. Az 1940—41-es tanévre az érettségi osztályba beiratkozott növendékek 6 százalékos arányban folytathatják tanulmányaikat osztályzataik sorrendjében. A jövőben a jelen rendelkezés általános irányelveit alkalmazzzák ebben a vonatkozásban is.

19. Az elemi és elméleti iskolákban megtartandó magánvizsgákra a növendékek 6 százalékos arányban jelentkezhetnek magántanulókként. A kereskedelmi iskolában a zsidó magántanulók száma az osztály összes növendékeinek 6 százaléka lehet. Itt is a második kategóriába tartozó zsidó növendékek részesülnek előnyben.

Főiskolai oktatás

20. A főiskolai oktatásban a zsidó növendékek számát minden évben és minden egyes szakra vagy főiskolára a nemzetnevelésügyi miniszterium állapítja meg.

Ez a szám nem haladhatja meg az egyes fakultásokra beiratkozott román diákok számának 6 százalékát. A hatszázalékos keret kizárólag csak a második kategóriába tartozó zsidó diákokra vonatkozik. A többi kategóriába tartozó zsidók nem irathozhatnak be a főiskolákra csak akkor, ha versenyvizsga útján különös értékről tesznek tanúbizonyságot és ha a második kategóriába tartozó zsidók nem töltik be a 6 százalékos keretet.

21. A zsidó diákok a laboratóriumokban csak az illetékes tanár ajánlása alapján és a 6 százalékos kereten belül dolgozhatnak.

22. Különösen értékes zsidó diákok esetében megengedhető, hogy a többi kategóriába tartozó diákok folytathassák tanulmányaikat. Ebben az esetben a laboratóriumok és szemináriumok tanárai külön jelentést kötelesek tenni alapos indokollással a miniszteriumnak. Ezt a jelentést a miniszterium csak azután hagyja jóvá, ha előzetesen az egyetem szenátusa is felülvizsgálta. A jóváhagyást a miniszterium közlönyében hozza nyilvánosságra. Ezeket a jóváhagyásokat 3 évenként megújítják a diák tudományos munkásságának megfelelően.

Befejező rendelkezések

23. A zsidó felekezeti iskolákban az előadás nyelve a román. A zsidó iskolák tanszemélyzetére minden tekintetben vonatkoznak a zsidók jogi helyzetét szabályozó törvény és a jelen rendelkezés intézkedései. Azokat a zsidó tanárokat, akiket az állami szolgálatból elbocsájtottak, kötelező módon ajánlíják a zsidó hitközségeknek az általuk fenntartott tanintézetekben való elhelyezés végett.

Bucurestiből jelentik: A zsidók jogi helyzetét szabályozó törvény alapján a nemzetnevelésügyi miniszterium rendelkezést adott ki, amelynek értelmében a szakoktatásból elbocsájt 28 tanárt és tanárnőt, köztük az alábbiakat: Katz Sigismundot, az angol nyelv tanárát az aradi keresk. liceumból, Brunfeld H.-t a franciá nyelv tanárát a nagyváradi keresk. liceumból, Trauner Salamon, a dévai ipari gimnázium tanárát, dr. Schior N. mérnököt, a brassói ipari liceum tanárát, Ghimpeanu Georgetta temesvári nyelvtanárnőt, stb.

Az aradi helyzet

Az aradi elméleti középiskolákhoz, tehát a Moise Nicoara fiú és a Ghiba Birta lány-liceumhoz ma megérkezett a nemzetnevelésügyi miniszterium 161.635—1940. számú távirati rendelkezése, amelyet Cioilec vezérfelügyelő írt alá. Eszerint az elméleti középiskolai oktatásban elsősorban a keresztény növendékeket irják be a törvény által előírt sorrendben, vagyis az osztályzatok sorrendjében. Ezután következnek a zsidók jogi helyzetét szabályozó törvény értelmében második kategóriába tartozó zsidó növendékek, majd pedig, ha még maradnak szabad helyek az első és harmadik kategóriába tartozó zsidók gyermekei. A zsidó növendékek száma azonban semmiesetre sem haladhatja meg osztályonként a 6 százalékot. Az alsó osztályokban a növendékek száma osztályonként legfeljebb 45, míg a felső osztályokban legfeljebb 40 lehet. Így tehát az alsó osztályokba legfeljebb 3, míg a felső osztályokba 2 zsidó növendék iratható be osztályonként.

Magyar repülők a román légitérben

Bucuresti-i hivatalos köz emény

A Rador távirati iroda jelentése: Az utóbbi időben magyar katonai repülőgépek többbizben átrepültek a román nemzeti légitérületen. A román kormány a magyar kormánytól ezirányban történt minden erőfeszítés ellenére ezek a repülések folytatódtak. Egy magyar repülőgép Brassó fölé érkezett. Alvinc és Szamosfalva felől és államellenes tartalmu röpiratokat dobott le. A román kormány eme eljárással szemben elhatározta, hogy ezek megismétlődését megakadályozandó megfelelő ellenrendszabályokkal él.

Augusztus 27-én déli 12 óra 15 perckor egy magyar bombavető repülőgép a Nagyváradtól északra fekvő Székelyhid felett repülte át a román határt, mire román vadászipülőgépek szálltak fel harcra bocsátkoztak velük, melynek során a magyar repülőgépet megrongálták, személyzetét megsebesítették. A magyar gép visszatért Magyarországra.

Augusztus 28-án délelőtt 10 óra 15 perckor egy 225. jelzésű magyar bombavető repülőgép gépfegyverrel tüzelt és hat bombát dobott le a szatmári polgári repülőterre, ahol egy hangár súlyosan megrongálódott. Más anyagi kárt nem okoztak, mert a repülőteret

küiritették. Amikor a repülőgép vissza akart térni Magyarországra, a román légvédelmi tüzérsg tevékenysége arra kényszerítette, hogy román területen, Nagykaroly szomszéd ságában leszálljon. Gyénes János kapitányt és vitéz Gutory Földes Gyula főhadnagyot a román katonai hatóságok letartóztatták.

Bucurestiből közlik a következő hivatalos jelentést: „Az ország nyugati határan, aminél arról a közönség a hivatalos jelentésekből értesült, a román légitérlet megsértették és erőlt a ténykedésről jogunk van feltételezni, hogy a magyar hivatalos köröktől távol áll, Románia megfelelő védelmi intézkedéseket fogantositott és ugyanakkor meg vagyunk győződve róla, — hangzik a hivatalos jelentés — hogy a magyar kormány is megfelelő intézkedéseket fogantosit, hogy ilyen, töle távol álló magánvállalkozások a jövőben ne történjenek meg. Ilyen eszközökkel való megfélemlítésről nem lehet szó és reméljük, hogy ezekben a fontos időkben Magyarország hasznoló ösztönességgel kívánja a békés megoldást, a végleges jömegértés érdekében, mint ahogy mi azt kívánjuk nyugati szomszédainkkal kapcsolatban.“ (Rador.)

FORUM nvaron is nagy filmeket játszik.

I. Visszaszerzett boldogság

JOAN BENNETT és HENRY FONDA-val

Uj 468. számú UFA hirdó. — Előadások: 5, 7.15, és 9.30-kor

Ma szenzációs kettős műsor!

II. Gyilkosság a Broadwayon

Izgalmas detektívfilm Charlie Chan-al a főszerepben

— Előadások: 5, 7.15, és 9.30-kor

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-31. Működő cím: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatali ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Három évre... 840 Ft. Negyedévre 210 Ft. Félévre... 420 Ft. Egy hónapra 70 Ft.

VESSELY IVAN:

Hűség

Agyam szelére ül a Gond. Arca sovány, már pusztá csont. = „Lazad magas... Szólj, mi bajod? Szíved miatt gondok vágyok. Csatlósom engem itt ne hagyj! Leghűbb alattvalóm te vagy. Igambá tört, sosem dűbös, De mindig is alázatos. Szólgálatod ma tőli ne mond! = Farasolt rám, uram: a Gond. = „Pompásan dők melléd, É nyughelyet rég kedvelem. Tudó: Kazán... kis tüjtű, Zöreje tisztán hallható. S aiomhoz én ragaszkodom Első, másod, harmadtokor. Adó, tized és illeték Enyém. Fizess! Ráérsz te még. Meghalt... kőnyvű s drága gyöngyű. Verejtéked ölembé öntöd. Ölembé!... Színél biztató, Fizetni tosz. mert élni jó. Hűem igaz, hogy hallhatatlan; De egybe nem terjed hatalmam. Ha sírba lehanyatlanál, Kitár jogomból a halál. A Gond ill gubbaszt agyamón. Lélekezte paróba von. Elkáb.t. színté lojlogat; Nincs lennem egy új gondolat; Agyam szelén megül a Gond: - Minden szavam végén a pont.

Németországba látogat Sidorovici strájer-ő. parancsnok. Bucurestiből jelentik: Sidorovici Teofil országőparancsnok holnap Németországba utazik. Utjának első állomása Bécs, ahová a mintavásár megnyitására Bakur von Schirach körzetvezető hívta meg.

Szeptember elsején kezd meg működését a katonai előképzős szolgálat. Bucurestiből jelentik: A katonai előképzős intézmény főparancsnoksága közli, hogy minden városi, falusi, felsőbb- vagy középfokú iskolai alakulata működését szeptember elsején, vasárnap kezd meg.

JÖVŐ ÉV JANUÁR MÁSODIKÁIG MEGHOSZ-SZABBITOTTÁK A MAGYAR KORMÁNY RENDKÍVÜLI FELHATALMAZÁSÁT. Budapestről jelentik: A budapesti Hivatalos Közlöny mai számában miniszteri rendelkezés jelent meg, amely szerint az országgyűlés összehívása nélkül a kormány a rendkívüli hatalmat 1941. január 2-ig gyakorolja.

Szeptember elsején kezdődik az iskolaév és tizenegyedikén a tanítás. Bucurestiből jelentik: A közoktatásiügyi minisztérium elrendelte hogy az iskolaév szeptember elsején kezdődjék és erre az időpontra minden tanterem helyén kell lennie. Szeptember elseje és tizedike között folynak a beiratkozások és előkészítési munkálatok. Az ünnepélyes megnyitás után strájer-kiltsőségek között szeptember 11-én veszik kezdetüket az előadások.

A POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYV ÉS PÉRBEND-TARTÁS MÓDOSÍTÁSA VALAMINT AZ ÚJ KERESKEDELMI KÖDÉX SZEPTEMBER 15-ÉN LÉPNEK ÉLETBE. Bucurestiből jelentik: Az igazságügyminiszter által készített és Oficiála által szentesített két alapörvényrendelet jelentik meg a hivatali Monitorul Oficialban: az 1939 november 11-én kiadott polgári törvénykönyv és polgári törvénytartás módosításáról szóló intézkedések. Ez a két új alkotmány és az 1910. augusztus 11-én megjelent új kereskedelmi kódex szeptember 15-én lépnek életbe.

Márton Áron Erdélyi püspök körlevele Nanholcz Pál dr. püspöki kinevezéséről

Márton Áron erdélyi római katolikus püspök körlevelében jelentette be a szatmár-nagyvárad egyházmegyék pappajának és híveinek dr. Nanholcz Pál püspöki kinevezését. Márton Áron megleghangú körlevele többek között az alábbiakat tartalmazta: A szeptember 8-ai püspökszentelésel kapcsolatban a következőket rendeltem el: Szeptember 1-én, vagyis a püspökség után 16-ik vasárnapon az új püspök kinevezésének örömhíre a szászokról közlendő hívekkel, jelen körlevelém felolvasásával hirdítandók, hogy a felszentelés napján minél több szentáldozást ajánljanak fel az új püspök szándékára, az a lelki-területi laváért.

A Püspökszentelés ünnepe előtt Nagyváradon és Szatmáron háromnapos lelki előkészület tartandó. A szentelés napján szeptember 8-án a két egyházmegyében minden plébánián az ünnepi szentmise előtt „Veni Sancte”-t kell énekelni a megleghangú könyörgéssel. A szentbeszéd szólna az egyházról, annak kormányzatáról. A hívek buzdítandók, hogy az új püspök áldásos és szerencsés kormányzatáért imádkozzanak. Felhívom továbbá Tiszteletű Testvéreimre, hogy a püspökszentelés kőekemelő ünnepe során minél nagyobb számban vegyenek részt. Híveikkel együtt, akik jöhetnek ívetelüket feltétlenül jelentsek be a nagyvárad egyházmegyei hivatalnak.

BETHLEN ISTVÁN GRÖF A DALMATIENGERPARIRA ÉRKEZTI Belgrádból jelentik: A Politička című jugoszláv lap szerint, Bethlen István gróf, volt magyar miniszterelnök Spalatóba érkezik és rövid időt a dalmati tengerparton tölt. Jügoszliáviában felemelték a teheráru-díjszabást. Belgrádból jelentik: Jugoszláviában szeptember elsejétől kezdve a teheráruforgalom díjszabását úgy a belső, mint nemzetközi viszonylatban tekintélyesen felemelték.

Headline: His is pilóta sztróko... Below is a cartoon illustration of a pilot in a biplane crashing into the ground, with a large 'X' over the scene.

Prefektusok értekezlete a királyi helytartóságon. Temesvári tudósítónktól: Temestartomány megyének prefektusai tegnap délelőtt Marta Alexandru dr. királyi helytartó elnökletével értekezletet tartottak. Megjelentek Arad-, Temes-Torontál-, Hunyad-, Szörény- és Krassó-megyék prefektusai. Az értekezleten alaposan megvizsgálták az öt megye közigazgatási állapotait, majd foglalkoztak a katonai szolgálat teljesítő családtagnak és az árvizkárosultak segélyezésével és kimondták, hogy az ezen célra a kormány által rendelkezésre bocsátott összegeket a megyék és városok kiegészítik. Végül az egyes prefektusok jelentést tettek a mezőgazdasági munkálato végzéséről, amelyek kielégítő mértékben folynak. Kimondták, hogy a lakosságnak tüzfával, cukorral és pejtóleummal való ellátása ügyében a megyei prefektusok nemcsak saját hatáskörükben teszik meg a szükséges intézkedéseket hanem a kormánytól is közbenjárnak. A vasutak vezérigazgatóságát a királyi helytartóság arra kéri, hogy a jüzifának a városokba való szállítására megfelelő számú teherkocsit bocsásson rendelkezésre.

Heydrich német rendőrfőnök a nemzetközi bünyügyi rendőrbizottság elnöke Berlin. (Rador.) A Stefani iroda közli: Heydrich rendőrfőnököt, a nemzetközi bünyügyi rendőrbizottság elnökévé nevezték ki. Ebben a bizottságban 33 állam rendőrsége képviselteti magát.

Gibraltár kormányzójának hivatalossági látogatása. Tanger. (Rador.) A Stefani iroda jelenté, hogy Gibraltár kormányzója a légügyi parancsnok és egy tengeravgy kíséretében vizsgonozta Munoz Grande tábornok látogatását, aki algécirasi utazása alkalmával kereste őt fel.

Új közmunkaiügyi miniszter Jugoszláviában. Belgrad. (Rador.) A Stefani ügynökség jelenté: Danilo Vulcovic ismert nemzetipárti vezető-személyiséget közmunkaiügyi miniszternek nevezték ki. Kerek eddigi miniszter helyére, aki tárca nélküli miniszterként továbbra is tagja marad a kormánynak.

Biharban a hideg megcsipte a diófákat. Az elmúlt reggel Bihar megye területén kertekben, országútnak szélén levő diófának lefeketedve lekönyultak a levelei, ami azt jelenti hogy az előző éjszakai erős hideg megcsipte az érzékeny gyümölcsfát. A hideg csipése mennyiségileg már nem befolyásolja a termést, de az amúgy is gyengén termet, dió kifejlődésére fölöttébb káros hatással van, úgy hogy minőségileg is gyenge termésre lehet számítani. A védettebb helyeken levő fák a hideg nem érte.

Törvényrendelet a kisenevi és csernovici egyetemek ügyében. Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial legutóbbi számában törvényrendeleteket közöl a kisenevi és csernovici egyetemek ügyének tisztázásáról. A kisenevi mezőgazdasági fakultás Craioavában fog működni, a teológiai fakultást pedig Iasi-ba helyezték. A csernovici teológiai fakultás ügyéről később történik intézkedés. A csernovici egyetem többi karait megszüntették és a tanárokat az ország többi egyeteméhez oszták be a nemzetnevelésügyi minisztérium.

I. MOTIU divatruház 22-48 ul. telefonszáma: 22-48

MAGYARORSZAGON VISSZAÁLLÍTOT-TÁK A RENDES VASUTI FÜRGALMAT. Budapestről jelentik: Magyarországon szerdán déltől kezdődőleg a Magyar Államvasutak vonajain visszaállították a rendes forgalmat.

SVÁJCBAN TAKAREKOSKODNAK. A SZENNEL. Zürichből jelentik: A szövetségi kormány úgy határozott, hogy a jövőben lehetőleg a villamoserővel fogja használni, hogy a rendelkezése alá szénmennyiséget minél kevésbé használja ki. Ezzel egyidejűleg felkérték a kereskedőket és magánosokot, közöljék a hatóságokkal a rendelkezésükre álló kőszénmennyiséget.

TUL VANNAK AZ ÉLETVEZÉLYEN A GAINATÉTOI REPÜLŐSZERENCSETLENSÉG SEBESULT. Tel. Bucurestiből jelentik: A Galna-hegven törént repülőszerecséltenség sebesültének állapota nem aggodalomkeltő, Tutovéann, a Curentul szerkesztője a brádi kórházban jobban van. Ha póntéklig nem lép fel komplikáció, így megmentetik teljes tekintet. A bucurestli kórházban anolt sebesültek tul vannak minden veszélyen.

ANGOL ROBBANTÓ-KÜDNITMÉNY IÖSZER ÉS IRATAI A DULÁBAN. Bucurestiből jelentik: A NTL jelenté: A Gibraltár dalmat kikötőben a tévamból ladát halászták ki, amelyben angol ísztek és közlegények iratait és íszteri találtak. Az angolok ama küdnitményhez tartoztak, amelynek robbantánia kellett volna a Vaskapuban.

A VOLT LONDONI FRANCIA NAGYKÖVETET RENDELKEZÉSI ÁLLOMÁNYBA HELYEZTEK. Clermont-Fernand. (Rador.) Aminé a Havas-ügynökség jelenté, a francia kormány hivatalos lapjában rendelet jelent meg a diplomáciai testület árszervezéséről. A változások között Roger Cambon, meghatalmazott minisztert, ki Franciaország londoni nagykövete volt, fendekezési állományba helyezték.

AZ URALKODÓNAI EBÉDELT A NEMZETNEVELÉSÜGYI MINISZTER. AZ ORSZÁGŐPARANCSONK ÉS A STRAJER-MOZGALOM TOBB VEZETŐ SZEMÉLYISÉGE. Bucurestiből jelentik: Oficiála szeptember 29-én látogatója jelenté az 83. számú közlésében. Oficiála a királyi ma ebédelt látta vendégségben. Oficiála a királyi ma ebédelt látta vendégségben. Oficiála a királyi ma ebédelt látta vendégségben. Oficiála a királyi ma ebédelt látta vendégségben. Oficiála a királyi ma ebédelt látta vendégségben.

A francia rádió azzal vádolja Kerillis francia közirót, hogy 1936 óta angol szolgálatban áll

Genf. A DNB jelenti; A francia rádió tegnap Kerillis, az ismertnevű francia köziró szerepével foglalkozott. A francia rádió szerint Kerillis még június 17-én Londonba menekült és ott egy ideig hírszolgálatban foglalkozott, majd megkísérelte, hogy a francia gyarmatokat, sőt a londoni francia követséget is Pétain marsall és kormánya ellen lázítsa. Kerillis ezekben az időkben hivatali helyiséget is kapott a londoni francia követség épületében.

Kerillisnek ez a londoni tevékenysége azonban mindössze néhány napon át tartott, mert a híres francia újságíró június 22-én már úgy határozott, hogy Londonból tovább utazik. Ekkor az angol Nemzeti Banktól engedelmet kért arra, hogy 40 ezer angol fontot az országból kivihessen. Az angol kormány ezt a kiviteli engedélyt meg is adta. A 40 ezer font, amelyre Kerillis kiviteli engedélyt kért, már 1936. június 6-án az egyik angol bankban fektetett Kerillis rendelkezésére. Ezt a körülményt a francia rádió különösképpen kihangsúlyozza és hozzáteszi, hogy ez az összeg mintegy 7 millió francia franknak felel meg. További kommentár itt felesleges — felezte be adását a francia rádió — ebből is kitűnik már, hogy Kerillis 1936. óta az angolok szolgálatában állott.

— ISMÉT LEHET PÉNZT KÜLDENI A FRANCIAORSZÁGBAN TANULÓ DIÁKOK SZÁMÁRA. Bucurestiből jelentik: Hivatalosan közlik, hogy a Franciaországban tanuló diákoknak niből lehet a törvényes előírások betartása mellett pénzt küldeni.

— Enyhítések a megszállott és meg nem szállott francia területek közötti postaforgalomban. Clermont-Ferrand. (Rador.) A „L'Effort” című lap jelenti, hogy a német hatóságok bizonyos szabadságot engedélyeztek a két francia zóna közötti postaforgalom lebonyolítására vonatkozóan.

OLVASTA MÁR?

— Kicsérélik az újságírók vasúti szabadjegyeit. Bucuresti. A propagandaügyi minisztérium közli, hogy az újságírók részére kiadott vasúti szabadjegyeket szeptember 1. és 15. között kicsérélik. Az új vasúti szabadjegyek átcserelését a CFR vezérigazgatóságának illetékes ügyosztálya végzi, ahol a kérvényezőknél be kell, hogy mutassák a propagandaügyi minisztérium sajtóosztályának igazoló iratát. Az érdekeltek munkánapokon délelőtt 10 és 1 óra között jelentkezhetnek az igazolványokért. Az új vasúti szabadjegyek kérvényezésekor be kell mutatni a kérvényező etnikai származását igazoló okmányt, valamint a Nemzeti Pártba való beiratkozásról szóló igazolványt.

— Epstein Tibor hegedűművész. Áradását szeptember 1-én ismét megkezdi. Jelentkezések: Str. I. G. Duca 15. Tel.: 17-80.

— Tökéletes benzin-pótlanyag. Clermont-Ferrand. Franciaország legújabb gazdasági problémája, hogy a forgalom emelését megteremtse. Ennek a kérdésnek szolgálatában korszakalkotó jelentőségű a Savoy-művek laboratóriumában készült új találmány, mely a benzint teljes mértékben helyettesíteni tudja. Ennek a találmánynak lényege az, hogy különböző, eddig még nyilvánosságra nem hozott anyagokból olyan speciális alkoholkivonatot tudnak készíteni, amely a benzin használatát nemcsak feleslegessé teszi, hanem sokkal jobb szolgálatokat tesz, mint amit a benzin eddig nyújtott.

— Beiratkozások az inasiskolába. Az aradi inasiskola igazgatósága közli, hogy az iskolába való beiratkozások az alábbi sorrend alapján történnek: Szeptember 2-án, hétfőn 8-tól 12-ig az Astra-gvár, a villanygvár, a városi üzemek, valamint a hegyaljai vasutiműhely tanoncái, délután 4-től 7-ig az I.M.A.S.A. Armatura, Hendi Odón, Juhász Árpád, Oxigén-gvár, Jantó Béla és az Unió Technic üzemek inasai jelentkezhetnek. Szeptember 3-án, kedden reggel 8-tól 12-ig és délután 4-től 7-ig a rézműves, ezüstműves, óras, villanszerelő, rádió-elektrotechnikus, kovács, aszisztáló mechanikus fűtő, vésnők, ékező, vízvezeték-szerelő, csatorna-szerelő, z-szerelő, hádos, czelláló inasok. Szeptember 4-én 8-tól 12-ig és 4-től 7 óráig a lakatos, ámpakészítő, mezőgazdasági gépszerező, precíziós mechanikus, montőr-mechanikusok, géplármű-mechanikus, valamint softőrmechanikus inasok beiratkozása van soron. A jelentkezések további sorrendjét folytatjuk.

— Disztemetés a televízió elhunyt feltalálójának. Berlinből jelentik: A Vezér rendelkezése Paul Nipkownak, a televízió most elhunyt feltalálójának disztemetését kell rendezni. Az ünnepélyes nemzeti végiszteséget augusztus 30-án a berlini egyetem aulájában rendezik meg.

— Halálozás. Dere András műszerész f. hó 29-én, életének 53-ik évében elhunyt. Temetése f. hó 31-én, szombaton délután 5 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

Zachariás Istváné, született Csontos Erzsébet augusztus 29-én, életének 67-ik, házasságának 46-ik évében elhunyt. Temetése pénteken, folyó hó 30-án lesz, délután fél hat órakor, a felsőtemető halottasházából, a római katolikus egyház szertartásai szerint. Az engesztelő gyászmeáldozatot augusztus 31-én, reggel 8 órakor mutatják be az elhunyt lelkiüdvéért, a Minorita templomban.

Kisjenőről jelentik: Özvegy Werschelz Alajosné 73 éves asszony rövid szenvedés után elhunyt. Temetése általános részvét mellett ment végbe. A gyászszertartást Harsányi Vince aradi minorita lelkész végezte.

— NEGYVENHÉT BESZARÁBIAI ÉS ÉSZAK-BUKOVINAI TANERŐT HELYEZTEK ARAD-MEGYÉBE. A beszarábiai és északbukovinai tanterület tagjai közül Arad megyébe 47 személyt helyeztek át.

Kárpáti-féle délutáni luxus-sütemények

csak a Fehér Kereszt bejáratánál kaphatók!!

— Meghalt a balatonfüredi gépkocsiszerencsétlenség áldozata. Újabb halálos áldozatot követelt a Balatonfüred közelében napokkal ezelőtt történt autószerencsétlenség, amelynek tudvalevőleg a kitűnő magyar újságíró, Pethő Sándor dr. életét vesztette. Az elmúlt napon meghalt a bérgepkocsit vezető sofőr, Kenyeres Gábor, aki súlyos koponyasérüléseket szenvedett. Udvari Gyöngyvér újságíró és Puskás János író felesége, valamint gróf Nemes Vince is voltak a veszélyben. Udvari Gyöngyvér kártóreszen kívül enyhe belső sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenség ügyében megindult vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget gróf Nemes Vince gyorshajtása idézte elő.

MEGNYILIK.

— Rossz a tengertermés Argentínában. Buenos Aires. Az argentin mezőgazdasági szervezetek elnöksége az argentin földművelésügyi miniszterrel tanácskozott a rossz tengerterméssel kapcsolatosan szükségessé vált racionalizálásról.

— A temesvári kerületi postai igazgatóság szerinti néhány hét múlva sor kerül a postatakarékbetétek ki-fizetésére. Temesvári tudósítónk: A temesvári kerületi postai igazgatóságtól nyert értesítés szerint a régi magyar takarékpénztári betétek kifizetésére néhány hét múlva sor kerül. A kifizetés úgy történik, hogy két korona helyett egy lejt térítenek ki. A kisbetétesek betétiük teljes összegét készpénzben kapják, a nagybetéteseket pedig kétharmadban készpénzben és egyharmadban értékpapírban elégítik ki.

ATLASZ IBI
bucuresti és budapesti szak és állami vizsgát végzett kozmetikusnő
Kozmetikai intézete
megnyit, Arad, str. I. Vulcan 15. I. em.
a Therapia szanatóriummal szemben. Rendel délelőtt 9-1 óráig, délután fél 4-7 óráig. Kezelések a legmodernebb módszer szerint.

— Nagyvárad városvezetősége gondoskodik a cukorellátásról. Nagyváradról jelentik: A nagyvárad napilapok beszámolnak azokról az intézkedésekről, amelyeket a város vezetősége fogantatott, hogy a város közönségét megfelelő eredményeképpen 15 vagon cukor érkezését jelentették, úgyhogy néhány napon belül megoldódik a cukor-probléma. Egvébként a város közigazgatási ügyosztályának megbízottai felülvizsgálják az üzleteket és szigorúan eljárnak minden olyan esetben, amikor maximális árnál magasabban hoznak egyes árucikkeket forgalomba.

— Tűz a csalóval börtönben. A csalóval börtönben nagy tűz ütött ki. A több mint 400 fogsoly között pánik tört ki de a katonaság rövidesen kimentette a börtön lakóit. Az épületnek egyes részei a lángok martalékává lett.

— A belga munkanélküliség csökkentése Brüsszel. (Rador.) A DNB közli, hogy az elmúlt hét folyamán a belga munkanélküliek száma 491 ezerről 483 ezerre csökkent, annak ellenére, hogy visszatértek a háború idején elmenekültek és fogságba kerültek is. A német hatóságok mindent elkövetnek, hogy a belga munkásokat az építkezéseknél felhasználhassák.

— Pusztító vihar és hőhullám Spanyolországban. Madridból jelentik: Granada környékén olyan óriási viharok és esőzések voltak, hogy sokhelyütt megbénult a vasúti közlekedés. Linareaban az ár elvitte a villanyüzem turbináit, úgy hogy a város sötétben maradt. Las Palma-ban hőhullám volt, több halálos áldozattal.

A Szociális Misszió Társulat (Str. Gheorghiu 20)

Nyelv, kereskedelmi, háztartási és ipari tanfolyama szeptember 10-én kezdődik. A beiratkozások megkezdődtek. Beiratkozni lehet valláskülönbőség nélkül naponként 11-12 között.

— FELÜLVIZSGÁLATI KERELMÉT NYUJTOTT BE A BANSÁGI NAGYSZENTMIKLÓS KÖZSÉG A VASÁRTARTÁSI JOGOT BIZTOSÍTÓ KÉTSZAZÉVES PATENS ÜGYEBEN. Temesvár. Új fejezetéhez érkezett az az évek óta bonyolult pereskedés, amely a temesmegyei Nagyszentmiklós és Nemezkisszentmiklós községek között folyik és amelynek alapját egy kétszázéves tendős császári patens alkotja. Közel két évszázaddal ezelőtt ugyanis császári adományozólevél örökös vásártartási jogot engedélyezett Szentmiklós községnek. Abban az időben ugyanis még csak Szentmiklósnak nevezték azt a nagy jövő előtt álló bányásági községet, amely ma Temesegye egyik legjelentősebb vásári központja. Hogyan is sejtették volna a császári patens szerkesztői, hogy ez a külön megjelölés nélküli elnevezés jogi bonyodalom előidézője lesz.

— Felülvizsgálják marosvásárhelyen a falusi kereskedők helyzetét. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara miniszteriumi rendelkezést kapott, melynek értelmében azonnali hatállyal törölni köteles a körzetbe tartozó összes olyan falusi zsidó kereskedőket, akik eddig cég-hivatalnál be voltak jegyezve. A rendelkezés a zsidótörvény alapján történik és mindazonkat a kereskedőket érinti, akik a fenti törvény idevonatkozó három szakasza közül az első és a harmadik szakasza alá esnek. A második szakaszban levők viszont nem esnek a rendelkezés alá, amely a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara három megvett földlelt körzetéből mintegy ezer céget érint. Minthogy a zsidótörvény végrehajtási utasítása még nem jelent meg, a kamara most vizsgálja felül azokat a módokat amellyel a rendelkezésnek azonnali hatállyal elogat tud tenni. Ez min denestre nagy munkát vesz igénybe, mivelhogy minden egyes cégnél felül kell vizsgálni azt a körülményt, hogy a fenti három törvényszakasz közül melyik vonatkozatható az illető kereskedőre.

PELIKÁN-BAR

— Öngyilkosság. Az aradi ügyészségnek jelentették, hogy Halmágy községben Goia Theodor 40 éves gazdálkodó felakasztotta magát. Tetteinek oka ismeretlen. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— A CFR-nyugdíjasok („Regele Carol I.”) általános egyesülete eddigi helyiségéből átköltözött a volt ACSÉV-palotába (bejárat a városházával szemben, a park felé).

— Beiratkozások a kolozsvári egyetemre az 1940-41. iskolaévre. Az egyetemi hallgatók beiratkozása valamennyi tanulmányi évre (jog, orvos, tanári szak), az egyetemi oktatásról szóló törvény értelmében 1940. október 1-15-ike közötti időben történik. Az orvosi fakultáson az elsőéves diákok számára, akik felvételi vizsgát tesznek, a beiratkozásokat 1940. október 1-5-ike között végzik. A vizsgák 1940. október 1-én kezdődnek. A beiratkozások szabályait és a vizsgák rendjét a fakultások hírdetményeik útján idejében közlik. Az egyetemnek a diákok és diáklányok számára vannak ösztöndíjai, valamint teljes könyvtári otthonai és kantinei. Az érdekeltek az egyetemi életre vonatkozó bármilyen felvilágosításért az egyetemi hivatalhoz fordulhatnak amely pontosan és ingyenesen megadja a kívánt felvilágosításokat.

— LENGYEL JUBILEUMI ARANYPÉNZEK KALANDJA. Bucuresti. Leopold Luftig lengyel állampolgártól az elmúlt télen egy éjszakai mulatóban elloptak 24 darab jubileumi lengyel arany-pénzt. A pénzdarabok egyenként 20-20 ezer lejt értek. A nyomozások során az ügyészség letartóztatási parancsot adott ki több személy ellen, mert azok kihágást követtek el a nemes fémek forgalmahozását szabályzó törvény ellen.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
VOJTEK gyógyszertár. Bulev. Regina Maria
DANCIU gyógyszertár. Piata Mihai Viteazu
BERNATH gyógyszertár. Gheorghiu szemben
BERGER gyógyszertár. Saona-ut

ADJUNK

elhasznál, felesleges ruhákat és harisnyákat a

Magyar Népközösség szövészeti tanfolyamára

melyből szőnyegeket, különböző értékes árukat készítenek a karácsonyi vásárra. — Segítsük ezzel is a nélkülözőket! — Adó-ményeket átvész a Központi Iroda Aradon, Iosif Vulcan ucca 12. szám.

Tűz és robbanás egy ialomita-megyei birtokon

Constanta. Hatalmas tűzvész ütött ki tegnap reggel a Jilavele-lalomita községbeni G. M. Cantacuzino birtokon. A tűz egy raktárban keletkezett, ahol kénezés folyt és a kén tüzet fogott, majd hatalmas robbanás reszketette meg a levegőt. Az oltsági munkálato-
kat csak akkor tudták megkezdeni, amidőn a falu egész lakossága a helyszínre sietett,

mert a raktárakban dolgozó munkások a robbanás következtében megijedtek és elfutottak. Addigra a lángok 17 vagon búzát, 6 vagon borsót és jelentős mennyiségű vetőmagot hamvasztottak el, valamint sok mezőgazdasági szerszámot is. A kár meghaladja a kétszáz millió lejt és a termények nem voltak biztosítva.

SPORT KÖZLÖNY

A Venus—Ripensia mérkőzés az A) liga nyitányának legfontosabb mérkőzése

Az első A) divíziós forduló esélyei

A nemzeti bajnokság A) csoportjában vasárnap indulnak meg a küzdelmek, amelyeken négy bucuresti-i, két kolozsvári, egy craiovai, egy ploesti-i, egy marosvásárhelyi, egy brailai, egy temesvári egy galati-i, egy resicai és egy brádi csapat vesz részt. Az első forduló műsorát és a bíródelegálást már közöltük, alább az esélyeket latolgatjuk.

A forduló kétségkívül legérdekesebbnek ígérkező mérkőzését Bucurestiben bonyolítják le és itt a Venus a Ripensiat látja vendégül. A Venus tavaly megnyerte a bajnokságot, a Ripensia újjászervezett csapatot állít ki és kettőjük küzdelme nagy harcot ígér. A honi pálya előnyeit élvező Venus győzelme valószínűbb, számszerűleg 3:1 arányban. A Sp. Studentesc a Micával csap össze és a brádi együttes első A) ligás szereplése élénk érdeklődésre tart számot. Már egy eldöntetlen is nagy brádi sikert jelentene, a diákcsoport 2:1 arányú győzelme azonban inkább lehetséges.

Craiovan a Rapid játszik az FC Craiova ellen és a Rapid még idegenben is biztos győztes-

nek látszik. Esetleg nagyarányú győzelme sem volna különös meglepetés. A Rapid 4:0 arányú győzelmét várjuk.

Resicán az UDR az Unirea Tricolorral mérí össze erejét és a jóképességű resicai együttes alighanem megszerzi a bajnoki pontokat. Az oborri csapat nem könnyű ellenfél, de az UDR 2:0 arányban biztosan győzhet.

Ploestiben két újonc: az FC Ploesti és a Mures találkoznak és a hazai pálya előnye az FC Ploesti győzelmét engedí seíteni. Az aránytúl nagy nem lesz, de 3:2 arányban megnyerheti a ploesti-i csapat a mérkőzést.

Kolozsváron az Universitatea és az FC Braila mérkőznek meg a bajnoki pontokért. A brailaiak jó csapatot szerveztek, de az egyetemi csapat otthon nem könnyű ellenfél. Az eredmény esetleg döntetlen lesz. Tippünk is 2:2.

Galatiban a másik kolozsvári csapat vendégszerepel: a Victoria játszik a Gloria ellen. A galatiak a Rapidtól is kaptak 3 játékost, a hazai pálya is mellettük szól és így alighanem győznek is, még pedig 3:1 arányban.

Az AAC összeállítása az AMTE elleni mérkőzésre

Sportkörökben nagy érdeklődés nyilvánul meg a vasárnapi AAC—AMTE barátságos mérkőzés iránt, amely az AAC-pályán kerül lebonyolításra. Az atléták nagy gonddal készülődnek a meccsre, amely jó sportot ígér és már a csapatot is összeállították. Az AAC színeit a következő együttes fogja képviselni:

Faragó — Régner IV. Nagy II. — Egressy. Komjáthy I. Zoller — Nagy I. Régner III. Vass, Péntes, Nikolin.

Tartalék: Kozsnvica.

Egy heti halasztást szenvednek a nagyszabású teniszversenyek

Az aradi tenisz-szövetség jubileumi versenyei egy heti halasztást szenvednek tekintettel arra, hogy a bucuresti-i játékosok közül többen nem tudtak szabadságot kapni. A versenyeket ilyenformán egy héttel elhalasztották és szeptember 5—6—7—8-án Temesváron, 9—10—11-én Resicán, 12—13—14—15-én pedig Aradon fognak a bucuresti-i éjjéjátékosok vendégszerepelni.

O Befejezték a magyar bajnoki tenisz-versenyeket. A magyar nemzeti bajnoki tenisz-verseny utolsó napján a férfi páros és a női páros döntőit játszották le és az eredmények a következők: Asbóth, Gábori—Szigeti, Fehér 6:4, 6:2, 6:4, Tonolli, Florian—Körmöczy, Jussits 6:3, 6:4.

O A Gloria nem indul a disztrikt-bajnokságban. A Gloria vezetősége elhatározta, hogy az egyesületet a központi szövetség részéről ért sérelem miatt, csapatát nemcsak, hogy a B) divízióban nem indítja, de még a disztrikt-bajnokságban sem fogja szerepeltetni.

Az AMTE szintén komolyan készülődik a mérkőzésre, amely fél 6 órakor kezdődik és a piros-feketé is pillanatnyilag legjobb csapatukat fogják szerepeltetni, alighanem a következő összetételben:

Gerold — Lucian Kovács — Szurgvi Szabó, Szegedi — Igna Léb, Dvorzsák, Reinhardt II., Batrin.

Az első csapatok mérkőzése előtt az ifjusági és a tartalékcsoportok mérkőzést is rendeznek.

Aradról elszármazott labdarugó-játékos villamosági tálatmányát vásárolta meg egy franciaországi vállalat

A nyugati háború borzalmai alig csendesedtek le Franciaország vérel áztatott területein, máris aradi karrier hírért hozta a posta, Weigl Károly, Aradról elszármazott kitűnő labdarugó-játékos, aki évekkkel ezelőtt előbb Svájcba, majd Franciaországba került, mint professzionista futballjátékos és aki ott is telenedett le, értesítette az elmúlt napokban Aradon lakó szüleit, hogy hosszas küzdelmek után végre révbe jutott, Weigl Károly, a háború francia földön való befejezése után, amikor a profilabdarugás is megszűnt, régebbi tálatmányát értékesítette egy grenoblei villanyfelszerelési üzemmél, a Merlin és Gerin cégnél. A 12 millió frankos alaptőkével rendelkező gvár megvette Weigl Károly tálatmányát, rendkívül előnyös szerződést kötött az aradi fiatalemberrel, sőt őt bízza még a tálatmány kivitelezésével, és erre már nagyösszegű előleget folyósított.

O Lisszabonban Portugália atléta csapata 80:64 pontarányban legyőzte Spanyolország csapatát.

Gépkocsikaravánnal átutazott Kolozsváron Adolf Hühnlein, a német gépkocsisport vezetője

A vasárnapi brassói gépkocsiverseny alkalmából a német birodalmi zászlóval is fellobogózzák a város központját

Kolozsvár. Megirtuk, hogy Kolozsváron átutazott egy német autókaraván, amelynek tagjai résztvesznek a szeptember 1-én, illetve 8-án megtartandó brassói nagy díjon, valamint a bucuresti nagydíjon. A német versenyzők vezetői között van Adolf Hühnlein, Hitler német birodalmi vezér és kancellár egyik legbizalmasabb embere is, aki szintén átutazott Kolozsváron.

Adolf Hühnlein nemzeti szocialista pártvezér a német gépesített osztagok vezetője, egyszersmind vezetője a német gépkocsisportnak is és a legfelsőbb német gépkocsitanács elnöke. Tábornoki rangja van és a német birodalmi gvlés tagja.

A német vezetőférfi 1881. szeptember 12-én született Neustadtleinban. Gimnáziumi tanulmányait Bayreuthban végezte, majd katonai pályára lépett és utásztiszt lett. Katonai tanulmányait a müncheni katonai iskolában, majd akadémián folytatta. Résztvett az 1914-es világháborúban, mint hadosztályparancsnok, majd mint vezérkari tiszt. 1923-ban megvált a hadseregtől és a nemzeti szocialista mozgalom híve lett. Egyike ama rendiel fű lajdonosainak, amelyet az 1923. november 9-én lezajlott nemzeti szocialista akció résztvevői kaptak. Birtokában van mint az S. A. gépkocsialakulatok, a későbbi gépesített rohamcsapatok főnökének, a párt aranyérme is. 1934-ben Hitler kancellár a nemzeti szocialista párt összes gépesített alakulataiból teremtett szervezet élére állította, amely független alakulat és a „nemzeti szocialista gépesített osztag“ nevet viseli.

Brassó. Dr. Fabritius Hermann, a romániai Német Népközösség brassói körzetvezetője, a brassói német lakossághoz a következő felhívással fordult:

„A Georgescu Vintila ny. ezredes, megvefőnök és Cuteanu Gheorghe polgármester irral létesített megegyezés értelmében felszólított Brassó német lakosságát, hogy a szeptember 1-én, vasárnap lefolyó gépkocsiverseny alkalmából ott ahol birodalmi német vendégek szálltak meg, valamint a főtéren, a Kapu- és Kolostor-uccán, ugyvszintén a Ferdinánd király-köruton az állami és a kék-piros lobogó mellett a birodalmi német vendégek fiszteletére a horogkeresztes lobogót is tűzze ki. A három zászlóval való fellobogózásnál az állami zászlónak a közénen, a horogkeresztes lobogónak jobbra s a kék-piros zászlónak balra kell függenie.

Brassó, 1940. augusztus 27.

Dr. Hermann Fabritius
kerületi vezető.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget sem a kiadóvital, sem a szerkesztőség

ERTESITÉS.

Az igen tisztelt fogyasztóközönség szives tudomására hozom, hogy Szabó Béla süteményvársító a mai naptól kezdve már nem árusítja a utáni süteményeit. Süteményeim, a már mert kiváló minőségben jövőben a Fehér Keres. szálló bejáratánál kerülnek elárusításra.

További szives pártfogást kér:

KÁRPATI BÉLA pékmes

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Közzétették a román-olasz utépitő társaság öt évre szóló szerződésének szövegét

Evi 400 millió lei értékű állami utépitést vettek alapul. — A megengedett haszon 15 százalék

A Hivatalos Lap rendeletét közöl, mely a romániai utépitésben az olasz tőke elhelyezkedése és ennek feltételei felől intézkedik. A rendeletterv szerint egyrészt a román állam másrészt az alakulóban lévő Olasz-Román Társaság nevében eljáró Pietro Puricelli Conte di Lomnago mérnök között szerződés jött létre, mely szerint az Olasz-Román Társaság arra kötelezi magát, hogy 500 kilométer hosszúságú már meglévő utat modernizál és fejez be Romániában. A kérdéses utak a következők: 1. Alexandria-Rosiori de Verde-Caracal-Craiova-Turnu Severin, 2. Bucuresti-Urziceni-Buzau-Braila-Galati.

Az utamunkálatokat minden évben 100 kilométer teljesítménnyel 5 évre tervezik. Az állam fenntartja a jogát, hogy az Urziceni-Harsova-Constanta ut megépítésénél is igénybe vegye az Olasz-Román Társaság közreműködését. Az utakat cement-betonnal, aszfalttal vagy más jóváhagyott anyaggal fedik.

A munkálatok árának kiszámítási alapját a Társaság által a munka során tényleg kifizetett összegek képezik, melyhez vállalati költség címén 12,5 százalékot, haszon címén pedig 15 százalékot kell hozzáadni.

A közlekedésügyi és közmunkaügyi minisztérium az évenként eszközrendő munkálatok értékének 20 százalékát előlegezi. A munkálatok számbavétele havonként történik.

A szerződésben megjelölt munka 1940.

szeptember elsején kezdődik és vis major esetén meghosszabbítható az abban foglalt határidők.

A munkálatokat az országos utügyi igazgatóság ellenőrzi, az utépitéshez szükséges kiadást az állam, a közlekedésügyi minisztérium végzi.

Az utépitéshez szükséges üzemi berendezések, gépek behozatalára a szükséges engedélyt kiadják és a vámilletékekkel a Társaságot megterhelik. A CFR is így jár el vasúti szállítás esetén.

A Társaság kötelezi magát, hogy a munkálatoknál román munkásokat és általában román személyzetet és technikusokat foglalkoztatni. Szükség esetén, midőn speciális tudásra van szükség, a Társaság legfeljebb 10 százalékban idegen személyzetet is alkalmazhat.

A román állam megengedi, hogy a Társaságnak fizetett összegek 20 százaléka olasz lírában, vagy clearing-számlán kívül eső dollárban átutaltassék.

A Társaság sem részben, sem egészben nem ruházhatja át harmadik személyre a munkálatok végzését.

A szerződéses munkálatok pontos elvégzésének biztosítására a Társaság az egyévi munkálatok értékének 8 százalékát készpénzben, vagy értékpapírban letétbe helyezi.

A munkálatok értéke évente 400 millió lei.

Elnök változása „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek központjánál

A romániai magyar szövetkezetek Központjának székeli központi szerve a „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja az elmúlt napokban igazgatósági gyűlést tartott. Gr. Beldi Kálmán elnök a gyűlésen bejelentette, hogy miután a megnövekedett szövetkezeti hálózat megsokasodott teendői egész embert kívánnak, őt pedig személyi körülményei gátolják ennek a munkának teljes értékű elvégzésében, az igazgatóság tagjaitól elnöki tisztéért alól való felmentését kérte. Beldi Kálmán gróf bejelentésében hangsúlyozta, hogy a szövetkezeti munkában a lehetőségekhez képest tovább is részt kíván venni és mint az igazgatóság tagja, mindenkor kész a „Szövetség” javát szolgálni. Lemondásával egyidejűleg utódjául dr. gróf Bethlen László vezérigazgatót ajánlotta. Az igazgatóság tagjai szívesen fogadták a lemondás bejelentését, miután azonban Beldi Kálmán gr. ismételtén kijelentette, hogy elhatározása megátharthatatlan, hálás köszönetüket fejezték ki azért a nyolc évi munkáért, melyet elnöksége alatt kifejtett. Az igazgatóság ezután egyhangúlag dr. gróf Bethlen Lászlót választotta elnöké.

A lakosság élelmiszeri szükségletének fedezésére kiosztott búzáért és tengeriért az állam nem kér ellenértéket. A Monitorul Oficial augusztus 27-iki rendelkezését közöl, amely a következőket tartalmazza: Az 1939. október 3-iki 3605. számú, az 1939. november 14-iki 4077. számú, valamint az 1940. február 6-iki 368. számú királyi dekrétumok alapján kiosztott és ezentúl kiosztásra kerülő élelmiszer céljait szolgáló tengeri és búzáért segélynek tekintik így tehát az érdekeltek közt nem kötelesek sem azok ellenértékét megfizetni, sem pedig az említett gabonamennyiséket visszaadni.

Munkaerők hiánya hátráltatja a mezőgazdasági munkálatokat. A mezőgazdasági munka az egész országban elég élénk ütemben folyik. Hiányzik azonban a munkások. Erősz területek vannak, ahol a munkások és a szállítási eszközök hiánya a buza még mindig a mezőkön fekszik, csépeletlenül. Más vidékeken hóseges esők voltak, amelyek megakadályozták a munka idejekorán való befejezését. Általában a munkások hiánya, valamint a szállítási eszközök hiánya miatt az új termés csak kismennyiségben érkezik a különböző diacokra.

Kolozsváron csak átmeneti a petroleumlámpa. Néhány nap óta ismét megostromolják Kolozsváron petroleumért az üzleteket. Pedig erre — mint azt a kolozsvári petroleumelosztó egyik vezetője kiemelte — nincsen semmi ok. Rendes körülmények között — mondotta — Kolozsváron naponként két-három ezer kilogramm petroleum fogy el. Ebben az évben azonban a fogyasztás négyezer kilogramm volt naponként, mert a tüzfűtőanyag hiányában sokan petroleumfűtésre tértek át. Aztán, hogy a hatóságok a tüzi petroleumbeszerzésre hívták fel a közönséget, két napon át „petroleum-pánik” volt Kolozsváron. Azelőtt hetenként két ciszterna petroleumot fogyasztott el, a felhívás kibocsátása után néptömegek és szombatokon ez az egész heti mennyiség elfogyott. Mindenki petroleumot vásárolt még az is, aki sohasem használta. E hét folyamán — amint már erről távirati értesítést kaptunk — három vagyon, összesen 42.000 kilogramm petroleum érkezett Kolozsvárra. Ez a mennyiség két hétre elég lesz. Petroleumlámpáról tehát nem lehet beszélni.

Jugoszláviában is bevezetik az egységes kenyert

Belgrádból jelentik: A jugoszláv kormány elrendelte, hogy három napon belül be kell jelenteni az összes búzakészleteket. Ugyanakkor bevezetik Jugoszláviában az egységes kenyeret. Jugoszlávia ez évben egymillió mázsa buza behozatalára szorult.

A részvények értéke után a 0,50 százalékos illetékek kivételével az 1 ezrelékes repülőilletéket is fizetni kell. A nemzeti légiügyi alap bizottsága határozatot hozott, amelynek értelmében az új költségvetési év kezdetétől, vagyis 1940. április elsejétől kezdve a részvények után a 0,50 százalékos illetékek kivételével 1 ezrelékes repülőilletéket is le kell róni, még pedig a helyi törvény 15. szakasza 16. paragrafusában foglalt feltételek mellett. Az említett 1 ezrelékes illetéket bíróság nélkül 1940. október elsejéig lehet leróni.

A vinkulált áruküldések után nem kell külön leróni a 2 százalékos nemzetvédelmi adót. A Gyáriparosok Szövetsége a közelmúltban emlékiratot juttatott el a pénzügyminisztériumhoz és rámutatott arra, hogy az utóbbi időben a CFR, valamint a CEC rendkívül lassan számolja el az utánvételek összegeket és ezért számos vállalat az ugynevezett vinkulált áruküldés rendszeréhez folyamodott, vagyis az árut valamely bank címére küldi, amely az árut csak az ellenérték ellenében szolgáltatja ki a vevőnek. Ezzel kapcsolatban felmerül a kérdés, hogy a vinkulált küldemények esetében külön le kell-e róni a 2 százalékos nemzetvédelmi illetéket, függetlenül attól, hogy a vevő aki a banktól veszi át az árut, megfizeti a pénzügyminisztérium 176.338—1940. számú átiratában azonosította, hogy a vinkulált áruküldések esetében amelyek ugy tekintendők, mintha bizományi szerződésről lenne szó, nem kell külön leróni a 2 százalékos nemzetvédelmi illetéket.

A „Banca de Credit Roman S. A.” élére Tatarescu Gheorghe koronatanácsos, volt miniszterelnök került

A bucarestii bankvilágban igen érdekes személy áll az érdeklődés központjában. A hír arról számol be, hogy az egyik legnagyobb román pénzügyi intézet, a Banca de Credit Roman S. A. vezetésében nagyhorderejű változás állt be. A bank igazgatótanácsa legutóbbi ülésén elnökévé választotta Tatarescu Gheorghe koronatanácsos, volt miniszterelnököt.

Mint ismeretes, a Banca de Credit Roman alapításában erősen érdekelt volt annak idején a bécsi Credit-Anstalt.

Megkezdtek a harmadik évnegyedre járó behozatali engedélyek kiadásának munkálatait. Bucaresti jelentés szerint a harmadik évnegyedre járó behozatali engedélyekkel kapcsolatos munkálatokat megkezdtek és azok rövidesen befejezést nyernek.

Négyféle kenyér Magyarországon. Budapest, Magyarországon kormányrendelet jelent meg és ennek alapján csak négyféle kenyeret lehet forgalomba hozni. Az egységes búzakenyert, a barna búzakenyert, a rozskenyert és egy keverék-lysztből előállított kenyeret.

Ezer lei kölcsönt kérnek hektáronként a vidéki maghánnyban szenvedő aradmegyei gazdáknak. Az aradi mezőgazdasági kamara behatárolt foglalkozik a vetőmagvakról való gondoskodás kérdésével. Mint ismeretes, Aradmegye idei búzatermése legfeljebb a megyebeli fogyasztás fedezésére elegendő, de semmi esetre sem maradnak olyan mennyiségek, amelyeket más vidékekre lehetne szállítani. A megye egyes vidékein az árvizek és általában a kedvezőtlen időjárás következtében oly jelentéktelen mennyiségek teremtettek, hogy igen sok gazda nem tudja saját fogyasztási szükségletét fedezni és nincs vetőmagja. Általános érdek, hogy ezek a gazdák megfelelő mennyiségű és minőségű vetőmaghoz jussanak és ezért az aradi mezőgazdasági kamara tervezet dolgozott ki az említett gazdák vetőmaggal való ellátására vonatkozóan. A tervet a földművelésügyi minisztériumhoz juttatták el jóváhagyás végett egyben pedig a minisztérium támogatását kérték annak keresztülvételéért. Eszerint a földművelésügyi minisztérium oda hatna a mezőgazdasági hitelintézetnél, a BINAG-nál, hogy a csouv kamat mellett egyévi kölcsönre hektáronként ezer leies kölcsönt nyújtson mindazoknak a gazdáknak, akik jelenleg olyan anyagi körülmények között vannak, hogy a vetőmagot nem tudják beszerezni. Abban az esetben, ha a minisztérium ehhez a megoldáshoz hozzájárul az érdekeltektől gazdák rövidesen beszerezhetik vetőmagszükségletüket és így módon biztosítható lesz megfelelő nagyságú terület gabonaműveléssel elsősorban természetesen búzával való bevétele.

Rádióműsor

Romániai időszámítás.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 30.

Bucaresti Radio România a rövidhullámon, 6.45: Reggeli műsor, Radio România és Radio Bucuresti, 13: Időjelzés, kulturális hírek, 13.15: A Botez, testvérek zenekara, 14: Hírek, 14.30: Román karénekek hanglemezekről, 15: Közlemények.

Radio România, 19.50: Hírek magyar nyelven, 20: Felolvasás, 20.15: Th. Lupu gordonkahangversenye.

Radio România, Radio Bucuresti és Radio România rövidhullámon, 20.35: Hírek, 20.55: Operaelőadás hanglemezekről, R. Wagner: Walkürök című dalművének első és második felvonása. Az első felvonás szereposztása: Sieglinda: Lotte Lehmann; Siegmund: Lauritz Melchior; Hunding: Liszt Emanuel. A bécsi filharmonikusok vezényli Bruno Walter. A második felvonás szereposztása: Brunhilda: Florence Austral és Frida Leider; Wotan: Friedrich Schorr; Sieglinda: Göta Ljunberg; Hunding: Howard Fry. A londoni szimfonikus zenekart Albert Coates, a berlini állami opera zenekart Leo Blech vezényli.

Budapest I, 7.40: Ébresztő torna, hírek, közlemények, étrend, hanglemezek, 11: Hírek, 11.45: Felolvasás, 13.10: Katonazene, 13.40: Hírek, 14.25: Időjelzés, időjárásjelentés, 14.30: Heinemann Sándor tánczenekara, 15.20: Hírek, műsorközlés, 17.15: A Wandersbill-milliók, Felolvasás, 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 18.15: A rádió szalonzenekara, 19: Sportközlemények, 19.15: Vecsey Ferenc hegedül, előadás hanglemezekkel, 20.15: Hírek magyar és román nyelven, 20.25: Cigányzene, 21: A szellemi munka fokozása, Pongrácz Sándor dr. felolvasása, 21.25: Szűcs Stefánia dalokat énekel jazzhármas kísérettel, 21.45: Találkozásom a kritikussal Jávor Pál felolvasása, 22.15: Haydn: G-dúr (katonai) szimfónia (hanglemez), 22.40: Hírek, időjárásjelentés, 23.10: Rajközzenekar, 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven, 0.20: Szórakoztató zene, 1.05: Hírek.

Budapest II, 20: Toki Horváth Gyula énekeszenekara, 20.25: Colombo, Ceylon fővárosa, Felolvasás, 21: Hírek, 21.25: Hangtűzelek, 22.15: A római és olasz építéset, Vitéz Nagy Zoltán dr. felolvasása.

Legújabb jelentéseink:

Német sajtóvélemények a Berlin elleni bombatámadásról

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda közli: A német főváros közvéleményét most az angolok elmúlt éjszakai bombatámadása foglalkoztatja, amely alkalommal polgári lakosok ellen intéztek támadást. Valamennyi német lap foglalkozik a polgári lakosság ellen intézett bombatámadással. A lapok nagy része „Gyilkosság” címmel közli a polgári lakosság ellen intézett támadásról szóló beszámolóját. A Berliner Nachtausgabe azt írja, hogy az angol repülőgépek parancsra érkeztek Berlin fölé, hogy bosszút álljanak azért, mert a plutokrata hatalmak haditerve nem sikerült és a brit szigetekre tevődött át a háború színtere. Megemlítik azt is, hogy a londoni lapok többször kérték, hogy Berlin polgári lakossá-

gát mészárolják le. Az elmúlt éjszaka folyamán az angolok újból beigazolták: nem ragaszkodnak ahhoz, hogy csak katonai célpontokat bombázzanak, hanem rémületet igyekeznek kelteni a polgári lakosság körében. Ott, ahol a bombák leestek, — írja a Berliner Börsenzeitung, — sem a közelben, sem a távolban nem katonai célpontot.

Newyork. A Newyork Herald Tribune berlini tudósítójának távirata szerint a tegnapi angol támadás során egyetlen angol bomba sem érte el célpontját. A károk teljesen jelentéktelenek: az ipari üzemekben sem történtek rongálások. A sebesültek és halálesetek a német légvédelmi ágyúk lövegeinek visszaható szilánkjaitól következtek be.

Enescu pénzügyi államtitkár beszéde az adózási rendszer egyszerűsítéséről

Bucuresti. A nagy és kisiparosok gyűlésén Enescu pénzügyi államtitkár beszédet mondott. Kifejtette, hogy

egy állam gazdagsága nem a bankjegyek sokaságában és a pénzügyi felkészültségben rejlik csupán, hanem a termelt javakban.

Ha az állam beavatkozik a magángazdaság életébe, ezzel ugyanakkor magára veszi a gazdasági fejlődéssel és a közérdekkel szembeni felelősséget is. A beruházások az ország, és ezzel együtt a közösséget kitevő termelőerők számára történnek. Az adófizetéssel kapcsolatban az államtitkár leszögezte, hogy a

kincstár és az adózók között egyszerűsítésekkel normalizálni kell a viszonyt.

Az adózó és a kincstár számára: idő, forma és ideg megtakarítás szükséges és ez a kormány programja a kérdésben. A munka és a tisztesség légkörében egyszerűsíteni és egységesíteni kell a különböző adókat, illetve keletkezni kell a bélyegkirovásokat, a patentaforma kérdésében is meg kell adni a könnyítő rendelkezések következtetését. Ha a nagyipar az ország talpköve a gazdasági védelem terén, a kisipar a gazdasági állandóság fokmérője és ezért államérdek a kisipar megvédése hitelek nyújtásával. Am ezek a hitelek bankárhitelekből praktikus hiteleké kell válni. A kisiparosság érdekében a fényűzési és forgalmi adó egyszerűsítése is kidolgozás alatt áll.

és a nemzeti szolidaritást az államéletben az alkotmány megállapította 5 fontos foglalkozási ág közötti harmoniával fogják megteremteni — fejezte be beszédét az államtitkár.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

CAMBERRA. A Reuter-iroda jelenti, hogy a kormányzó elrendelte az ausztráliai parlament feloszlását. Az általános választásokra szeptember 21-én kerül sor.

LONDON. Az angol tengerügyi hivatal jelenti: „Skua-gyártmányú angol vízirepülőgépek tegnap támadást intéztek a norvég partok ellen. Ezalkalommal két szénraktárt, amely még az előző bombatámadásból sértetlenül maradt bombáztak gépeink. Ugyancsak bombákat dobáltak egy örhalóra, amely az egyik fiordban teljesített szolgálatot. A haló kivevő láda bombatámadást ért egy élelmiszerszállító hajó is. Valamennyi repülőgép visszatért kiindulási helyére.”

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1939 július 13-án megjelölt miniszteri rendelet alapján a apróhirdetések ára a következő módon állapítottatott meg: Alkalmazást keresők elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetései, fűrdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A leu értékű hirdetés az apróhirdetés ára a 100 leu értékű hirdetésé.

OKTATÁS

Nevelőnő ajánkodik vidékre középiskolai, vagy elemi magánvizsgák előkészítésére. Cím a kiadóban. 4072

Fleischerné Deutsch Margit német, angol, francia nyelven tanítását szeptember 1-én újra megkezdi. Cím: Str. Mocioni 10. 4011

ELLÁTÁS

Iskolásleányokat elvállal teljes ellátással Dózsa Márk, Piața Armand. Calinescu 3. 4040

Diákiut, vagy leányt ellátásra gondos neveléssel vállalom. Cím a kiadóban. 4076

Urcsalád elvállal teljes ellátásra két diákot, vagy diáklányt. Német társalgás, zongorahasználat, esetleg zongoraoktatás. Cím a kiadóban. 4078

Nagyobb iskolásleányokat, vagy fiukat teljes ellátásra, venne Enechbartné Str. Banatului 3.

1-2 fiatal diákleányt uricsalád teljes ellátásra vállalom. Cím a kiadóban. 4041

ALKALMAZÁST NYER

Mindenes főzőnő, fiatal, felvétetik. Piața Avram Iancu 17., II. em.

Kifutófiút, rendes jóravalót, felvesz Menczer konfekció, Fischer Eliz-palota. 4080

Fiatalléány felvétetik. Löwinger kötöttárú üzlet. 4059

Intelligens, románul és németül beszélő fiatal nő gyermek mellé csak nappalra felvétetik. Cím a kiadóban. 4077

Fakartásért lakást és fizetést adok lehetőleg gyermektelen asszonynak. Str. Dr. Peșteran 3. 4071

Jóléző mindenest azonnalra, vagy 1-ére felveszek. Jelentkezni: Breuer, Strada Metianu No. 2., 1-3-ig. 4068

LAKÁS

Olcsón kiadó négyszobás lakás fűrdőszobával, újonnan átfestve, azonnal is. Str. Goidu 12. 4061

Kétszobás, komfortos lakás a központban kiadó. Érdeklődni a Reiner-nyomdában. Bul. Reg. Maria 17. 4058

Magánház, 3 szoba, fűrdőszoba, mellékhelyiségek eladó. Str. Alex. Gavra 28. 4063

Komfortos, kétszobás lakás villanegyedben szeptember 1-re olcsón kiadó. Str. Motilor 3. 4081

VÉTEL-ELADÁS

50 leu népsorsjáték! Huzás minden nap. Kapható a GOLDSCHMIDT-bankban. 4079

Eladó: modern tüllüggöny, hármassablakra és asztalterítő. Str. T. Serb 11., ap. 4.

Hihetetlen erős, horganypléhből készült két drb. nagy fűrdőkád eladó. Cím a kiadóban.

Keresek megvételre régi fekete márványlapokat. Cím a kiadóban. 4052

Kifogástalan állapotban levő hosszú, bécsi zongora helyszüke miatt eladó. Megtekinthető déli 12 órától délután 3-ig. Cím a kiadóban.

Nagy utazóláda eladó. Grădite. Str. Fiuului 4. 4060

Rövid keresztúros zongora jó állapotban eladó. Cím a kiadóban. 4021

Zongora, Stingl gyártmány olcsón eladó Tempo Fischer Eliz-palota. Zálogcéduláját olcsón hosszabbítjuk, előleget nyújtunk.

KÜLÖNPELEK

Haas I.

Ingatlanforgalmi iroda,
Bul. Dragalina 9.

Ingatlanok, házak, telkek, földök szállítás, közvetítés minden árlakozatban. Jutányos közvetítési díj mellett. 3053

Fehérneművarrónő házakhoz, vagy házban kívül olcsón ajánkodik. Cimeket a kiadóba. 4067

Olcsó bevásárlási alkalom a
TEMPO bizományi üzletben
Fischer Eliz-palota.

Porszívógép 2500, esernyőtartó 250 háromajtós citrom-furniros tükroszekerény 5000, papirkosár 100, fali sarokvitrin 300, uriszoba 9000, ágyszodrony 300, török réz dohánvázasztal 900, kelim asztalterítő 2800, antik sakkasztal 1000, Kashmir terítő 900, fehér vasgép 1250, 4 kárpitozott szék 580, mahagóni ebédlő 8500, füstölt tüllgyebédlő 15.000, zöld vasgép, sodrony, éjjeliszekrény 1850, rádióasztal 400, francia háló 11.000, gyermek iskolapad 700, sportkosci 2000, állótükrök 1400, ágyszodronybetéttel 500 előszobafal 800, 2 személyes rézágypár és matracsodrony 4800, modern háló, íróasztalok kasszák, ebédlőszék nagy választékban.

Zálogkölcsonöket közvetítünk a temesvári zálogházba, elintézésig előleg adunk. Zálogcéduláját megvásároljuk.

HATSCHKE

Ingatlanforgalmi iroda, Arad, Bul. Carol 46 (lakás ugyanott), telefon 16-95, előnyös ajánlatok (árak ezekben!) 3.200: főtéri sarokbérház, 5 üzlet, mind uccai, középnyak lakások, 10 szobájú ház — 2.800; kat. templomnál emeletes, 3 üzlet, 6 lakás, jó jöv. — 2.700; városházánál, főtéri, jó lakáselosztással — 2.200; telefonközpontnál körüli sarokház, mind uccai 6 középnyak lakás. — 1.600; 1. sz. autobusmegállóval, emeletes bérház, 2 üzlet, 12 lakás, 10 szobájú jöv. — 1.400; központban emeletes, erkélyes, 6 lakásos. — 1.200; főtéri, aján emeletes, 6x2, 8x1 sz. teli lakás, fűrdősz., jó hozam. — 1.000; Podgorianál 2x3, 2x2 sz., fűrdősz. — 900; közportháznál új, 2x3 sz., fűrdősz., kert. — 800; körút mellett 6 bérlemény, 200 öf. telek, közművek — 700; Gloria-pályánál új villa, 1x3, 2x1 sz., parkettás, fűrdősz., lakások, kert. — 650; Consistorului-ucca mellett 4 és 2 sz., fűrdősz., bős lakások. — 600; Urániához közel 2x2 sz., fűrdősz., 3 kislakás 16 jöv. — 560; belvárosi félemeletes, 4 lakásos, fűrdősz., nagy kert. — 500; Gloria-pályán táján 4 és 2 sz. teli lakás, kert. — 400; u. o. főúton, új, teli sarokház, 1x2, 3x1 sz. lakás, pince, vízvez. — 300; állomásnál, főúton, 2 üzlet, 2 lakás, összközművek 10 szobájú jöv. — 290; belv. 3. 2 és 1 sz. lakások telekárban. — 260; viaduktánál új, 1x2, 4x1 sz. teli lakás, nagy jöv. — 240; Astra-gyárnál, főúton, kejtős telekkel négyszobás. — 230; gyermekórházánál új, 2 sz., elő. fűrdőszobás helyiség, pince. — 220; belvárosi négyszobás fayance-csempe mellett, helyiségek, pince, nagy kert. — 150; központhoz közel, 5 kislakás, közművek. — Telkek a belvárosban is. — Földek Arad határában is. — Szőlők.

ÜZLET

Vendéglő, forgalmas, átadó. Cím a kiadóban. 4069

INGATLAN

Kétholdas szőlő kolnával teljes felszereléssel Ménesen eladó. Erd. Alex. Gavra 28. 4062